УзССР Давлат китоб палатаси
Йил
Гос. книжная палата УзССР

Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 89 (8. 287) ◆ 1993 йил 20 май, пайшанба ◆ Нархи 5 сўм

Ишонч ёрлиғи топширилди

18 май куни Чехия Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Рудольф Сланский мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиғини топширди.

Элчи ўзининг янги вазифасини Ўзбекистон раҳбари ва мамлакат халқиға Чехия Президенти саломини ҳамда эзгу тилакларини етказиш билан бошлаётганидан мамнуният изҳор этди. У мустақилликка эришган Ўзбекистон билан Чехия Республикаси ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантириш учун куч-ғайрат сарф этишини маълум қилди.

Ислом Каримов Рудольф Сланскийни бундай маъсулиятли вазифани бажаришга киришаётгани билан қутлар экан, унинг саъй-ҳаракатлари мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий, маданий, илмий-техник ҳамкорликни янги босқичга кўтаришга кўмаклашади, деб умид билдирди.

Ишонч ёрлиғини топшириш маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири С. Сафоев иштирок этди.

(ЎзА).

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН
ЧЕХИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ

Рудольф СЛАНСКИЙ

Сланский Рудольф 1935 йил 6 февралда Прага шаҳрида туғилган.

Меҳнат фаолиятини заводда қожиловчиликдан бошлади. Ишлаб туриб гимназияни ва Чехия олий техника билимгоҳи машинасозлик факультетини «Иқтисод ва меҳнатни ташкил этиш» ихтисослиги бўйича битириб чиқди. Прагадаги ЧКД заводида турли хўжалик лавозимларида ишлади.

1969 йили «Прага баҳори» ислоҳотларида иштирок этгани учун Чехословакия коммунистик партияси аъзолигидан ўчирилди. Шу вақтдан бошлаб турли техник лавозимларда ишлади, мақоланавислик билан шуғулланди. 1977 йилда «Хартия 77»га имзо чекди.

Чехословакиянинг ташқи, ички ва иқтисодий сиёсати масалалари бўйича бир қатор асарлар муаллифи.

1990 йилнинг 23 февралидан 1992 йилнинг 31 декабригача ЧСФРнинг СССРдаги, кейинчалик эса Россия Федерациясидаги фавқулодда ва мухтор элчиси. 1993 йилнинг 1 январидан Чехия Республикасининг Россия Федерациясидаги фавқулодда ва мухтор элчиси.

Оилали, икки фарзанди бор, рус ва инглиз тилларида сўзлаша олади.

Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлиги.

** Тошкент шаҳар Кенгашининг бўлажак сессияси олдидан*

Пойтахтни ривожлантиришнинг бош режаси

● Қарор топган анъанага кўра халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг сессияси кун тартибига қўйиладиган энг муҳим масалалар олдидан депутатларнинг, доимий депутатлик комиссияларининг ҳар томонлама ва атрофлича муҳокамасидан ўтади. Бинобарин Тошкент шаҳар Кенгашининг навбатдаги ўн биринчи сессияси Тошкент шаҳрини ривожлантиришнинг 2010 йилгача бўлган бош режасини муҳокама қилади. Куни кеча ана шу бош режа Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси қурилиш-инвестиция мажмуи раҳбарлари, лойиҳаларнинг муаллифлари — «ТашНИИиПИгенплан» мутахассислари ҳамда туманларнинг вакиллари билан бўлган учрашувда атрофлича муҳокама этилди.

МАСАЛАНИ муҳокама қилиш туманлар бўйича, алоҳида-алоҳида тарзда ўтказилди. Жумладан, биринчи учрашувга Акмал Икромов, Чилонзор ва Яккасарой туманларидан сайланган шаҳар Кенгашининг депутатлари, шунингдек, ҳокимлар ва уларнинг ўринбосарлари, туман меъморлари, маҳаллаларининг раҳбарлари, уй-жой-ишлаб чиқариш, уй-жой инспекциялари, туман соғлиқни сақлаш, халқ таълими бўлимлари раҳбарлари, туман меъморлари, маҳалла комитетларининг раислари ва фаоллари таклиф этилдилар. Шундан кейин Миробод, Сергели, Бектемир туманлари ва бошқа туманларнинг вакиллари билан худди шундай муҳокамалар ўтказилди.

Муҳокаманинг ана шундай йўсинда ташкил этилганлиги тасодифий эмас. Чунки бу масала ҳар бир ҳамшаҳримиз, шунингдек меҳнат жамоалари ва албатта туманларнинг манфаатларини кўзда тутади.

Туманларнинг вакиллари ана шу мақсадни дилга жо қилган ҳолда шаҳар Ҳокими маҳкамасига ташриф буюрдилар. Бундан кўзда тутилган мақсад шу ишга мутасадди бўлган кишилардан шаҳарни тараққий эттиришнинг бош режаси тўғрисидаги атрофлича маълумотни олиш, унинг жиҳатлари билан танишиш, ўзларининг туманларига тааллуқли бўлган масалалардан яқиндан огоҳ бўлиш эди. Мажлисни олиб борган Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари, қурилиш-инвестиция мажмуининг раҳбари Б. Қ. Алиев ана шу масалалар ҳақида сўзлади. Кейин шаҳар бош меъмори М. А. Расулов Тошкент шаҳрининг бош режаси устида олиб борилаётган ишлар тўғрисида, унинг мақсад ва вазифалари ҳақида қисқача ахборот берди. Шундан сўнг муаллифлик жамоасининг раҳбари Л. В. Яблокова сўзга чиқди. Нотиқ Тошкентни тараққий эттиришнинг 2010 йилгача бўлган умумий истиқболлари ва қонуниятлари тўғрисида йиғилганларга батафсил ва кўргазмали воситалар билан сўзлаб берди. Мажлисда шу нарса алоҳида таъкидландики, Тошкент мана икки йилдирки мустақил ва суверен давлатнинг пойтахти бўлиб келмоқда. Бинобарин бу нарса Тошкентнинг шаҳарсозлик шакли-шамойилини яратиш, унинг тараққиётига муносабат борасидаги аввалги қарашларга ўзгартишлар киритиш зарурлигини тақозо этаётганлиги ҳам табиий бир ҳолдир. Бинобарин бош режада эндиликда халқ хўжалиги, ижтимоий-маиший омиллар ҳисобга олинмоғи, Тошкентнинг сезиларли равишда ошган сиёсий аҳамияти ҳам эътиборга олинмоғи керак.

«ТашНИИиПИгенплан» институтининг бош мутахассиси Н. В. Гусева шаҳарни тараққий эттиришнинг асосий жиҳатлари, унинг муҳандислик иншоотлари тизими масалалари хусусида тўхталди. Бу масала ҳам йиғилганларда жуда катта қизиқиш уйғотди. Чунки гап шаҳарни сув, газ, электр билан таъминлаш, унинг канализация ва суғориш тармоқлари ҳақида боряпти.

Тошкент шаҳар Кенгашининг бўлажак сессияси кун тартиби муҳокамасига қўйиладиган масалалар муҳим аҳамиятга эга эканлигини бу ердаги муҳокаманинг ғоят қизиқарли руҳда ўтганлиги ҳам яққол кўрсатиб турибди. Туманлардан сайланган депутатларни, раҳбарларни кўпгина масалалар ҳаяжонга соляпти. Дарҳақиқат шаҳарни тараққий эттиришнинг бош режасига аҳоли зич жойлашган мавзеларда саноат негизини ривожлантириш ҳисобга олинганми? Шаҳарнинг яшил зоналарини кенгайтириш масалалари кўзда тутилганми, бу жойларни қуришни молиявий жиҳатдан таъминлашнинг манбалари қандай? Айниқса паст қаватли уйларни қуриш учун ажратиладиган маблағлар манбаи қандай? Шу сингари масалалар ҳаммани қизиқтирар эди-да. Ана шу ва бошқа жуда кўплаб саволларга қурилиш-инвестиция мажмуининг раҳбарлари ва ходимлари, институтларнинг мутахассислари батафсил жавоб қайтардилар.

Шу нарсани алоҳида таъкидлаш керакки, ўтказилган учрашувлар жуда фойдали бўлди. У шу жиҳатдан аҳамият касб этдики, бу учрашувларда олдиндан Тошкентни ривожлантиришнинг умумий истиқболлари ва қонуниятлари билан танишибгина қолмасдан, балки шу билан бирга бошқарув идоралари, жамоатчилик ва барча манфаатдор томонларнинг туманлар ва ҳатто маҳаллалар даражасида бутун саъй-ҳаракати ва фаолиятига керакли тузатишлар киритиш имкониятини ҳам берди.

Саид БОБОЕВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Тошкентда Ўзбекистонга техникавий ёрдам кўрсатиш бўйича халқаро маслаҳат гуруҳи аъзоларининг учрашуви бўлиб ўтди. Жаҳон банкининг Марказий Осиёдаги минтақавий вакили жаноб Парвоз Ҳасан олиб борган ушбу мажлисда Осиё ва Европа кўпгина мамлакатларидаги элчилар, элчихоналарнинг масъул ходимлари, халқаро молия корпорациялари, банк ва жамғармалари, амалий доираларнинг вакиллари иштирок этдилар.

⊙ Кеча Тошкентда уй-жойни хусусийлаштириш муаммоларига бағишланган республика семинари бўлиб ўтди. Унда уй-жойларни фуқароларга хусусий мулк сифатида бериш бўйича Тошкент шаҳри тажрибаси батафсил кўриб чиқилиб, ундан республикадаги бошқа шаҳар ва қўрғонларда фойдаланиш тавсия этилди.

⊙ Тошкентнинг марказий кўчаларидан бирида бир неча тилларда ўйиб битилган «Тинчлик лавҳаси» ўрнатилди. Уни ўрнатишга бағишланган маросимда Халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмаси ҳамда «Бутун дунёда тинчлик учун» халқаро ҳаракатининг Тошкентга келган вакиллари иштирок этдилар.

⊙ Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Брайн Фолл ўтган куни Самарқандда бўлди. Вилоят ҳокими Пўлат Абдураҳмонов билан элчи ўртасидаги суҳбат чоғида Англия шаҳарлари ва Самарқанд ўртасида ўзаро манфаатли алоқаларни кенгайтириш юзасидан фикр алмашилинди.

⊙ Кеча Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг мажлислар залида дунёга машҳур «Эйпл Компьютер Еуропе»га қарашли Эй-Би-Си-Вэй-Си компаниясининг таништирув маросими бўлди.

⊙ Тошкентда «Тиббиёт—93» халқаро кўргазмаси очилди.

ҲАМДУСТЛИКДА

⊙ Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоевнинг Туркманистонга расмий ташрифи давомида Марказий Осиёнинг бу ҳар икки давлати ўртасида ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш юзасидан шартномалар имзоланди.

⊙ 1993—1994 йилларда Россия армиясининг қарийб 270 минг нафар зобити заҳирага жўнатилади ёки истеъфога чиқарилади.

⊙ Грузия Давлат кенгашининг раиси Эдуард Шеварднадзенинг фармони билан 26 май Грузия давлатчилиги ўрнатилган кун сифатида байрам қилинадиган бўлди.

⊙ «ГКЧП иши» бўйича судлов номаълум муддатга кечиктирилди. Судловни олиб бораётган ҳарбий ҳайъат Россиянинг бош прокурори В. Степанков ва унинг ўринбосари Е. Лисов тергов пайтида қонунни кўп марта қўпол равишда бузишга йўл қўйганликлари сабабли улар томонидан тайинланган давлат айбловчиларини судловдан четлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарорда ушбу иш бўйича давлат айбловини бош прокурорга бевосита бўйсунмайдиган адлия ходимлари олиб боришлари зарурлиги кўрсатилган.

⊙ Россия Марказий банки бугундан бошлаб муомалага қиймати 50 минг рубль бўлган қоғоз пуллар чиқарилишини маълум қилди.

ХОРИЖДА

⊙ Босния сербларининг аксарият кўпчилиги референдумда БМТнинг «Оуэн—Вэнс режаси» деб номланган, собиқ Югославияда тинчлик ўрнатишга қаратилган таклифига қарши овоз берди.

⊙ Россия ташқи ишлар вазири Андрей Козирев Буюк Британия, Франция, Италия ташқи ишлар маҳкамаларининг раҳбарлари билан Югославиядаги вазият юзасидан музокаралар олиб борди. Бугун у ана шу масалаларни муҳокама қилиш учун АҚШ пойтахти Вашингтонга келади.

⊙ Эрон Грузияга кунига 5 миллион куб метр миқдорида табиий газ етказиб беришга рози бўлди. Лекин ҳозирча бу ёнилғи Грузияга қандай қилиб етказиб берилиши номаълум.

⊙ АҚШ қишлоқ хўжалиги вазирлиги Америка фермерларининг собиқ СССР республикаларига ўз маҳсулотларини экспорт қилиши бу йил 1992 йилга нисбатан салкам учдан бир баробарга камайишини маълум қилди.

⊙ Данияда ягона Европа иқтисодий ҳамкорлигини йўлга қўйишга қаратилган «Маастрихт лойиҳаси» деб номланган Ғарбий Европа давлатлари ўртасидаги шартнома юзасидан такрорий референдум бўлиб ўтди. Аввалги овоз беришда бу лойиҳага қарши чиққан даниялик лар энди уни қўллаб-қувватладилар.

ТЎРТ ДАҚИҚАЛИ ЛАВҲА

БУ фильм намойиши нуфузли киносанъаткорларда ҳам қизиқиш уйғотди. Чиндан ҳам мазкур экран асари устида киноҳаваскорлар жиддий иш олиб бордилар.

Республика ўқувчилар саройи ҳузурида фаолият кўрсатаётган «Ёшлик» киностудияси ана шу ижод намунаси билан болалар ва ёшлар республика кинофестивалида қатнашди. Ушбу кинофестиваль доирасида уюштирилган киноҳаваскорларнинг болалар фильмлари танловида ҳам «Колбаса» деб аталган мазкур лента муваффақиятли кўрсатилди.

Муҳим муаммо кўтарилган ушбу мультфильм бор-йўғи тўрт дақиқа давом этади. Аммо унда тасвирга туширилган лавҳалар томошабинни жиддий ўйлашга мажбур қилади.

Нуфузли ҳакамлардан тузилган ижодий гуруҳ фильмни юқори баҳолади ҳамда у танловда биринчи ўринга сазовор бўлди. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, мультфильм республика вилоятлари бўйича кинотанловда ҳам ғолиб деб топилди.

Акбар АЛИЕВ.

** Ватан хизматига отланганлар*

«ЎҒЛИМ ҚАТОРДА НОР БЎЛСИН»

ҲАРБИЙ хизмат. Буни кўпчилик йигитлик бурчи ҳам дейишади. Йигитларимизнинг шу хизматга ўз хоҳиши билан бориши, уни аъло даражада ўташи ота-оналарни қувонтирибгина қолмай, балки фарзандининг жисмоний тетиклиги, ҳаётни тушуна билиши, меҳнатга қизиқишининг ортиши ҳам ҳарбий хизматдан қайтгандан кейин яққол сезилади. Бинобарин истиқлолга эришганимиздан бери ўғлонларимиз мустақил юртимиз тупроғини ҳимоя қилишдек муқаддас бурчни бажармоқдалар.

Айни пайтда ҳарбий хизматга чақириқнинг бориши, йигитларимиз кайфияти қай даражада эканлиги билан қизиқиб Тошкент вилояти тўпланиш нуқтасида бўлдик. Бу ерда иш биз ўйлагандан ҳам ўн чандон қизиган паллага кирган экан. Шу куни республикамизнинг бир қанча даҳасидаги ҳарбий қисмларга йигитлар кузатилаётган экан. Биз ҳарбий хизматга чақирилганлар, кузатувчи ота-оналар ва зобитлар билан суҳбатлашдик.

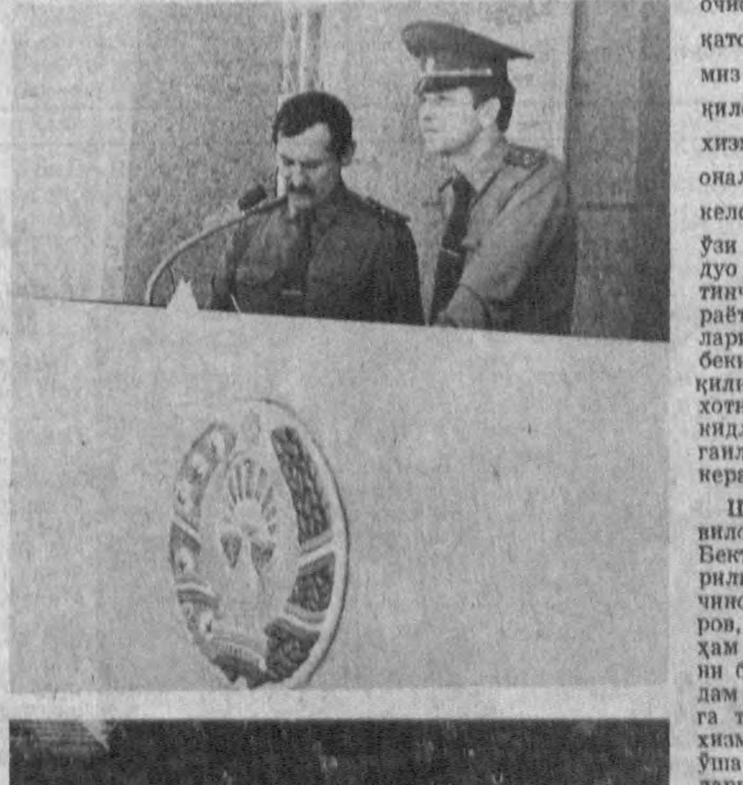

● **Алексей Моргунов, майор:** Мана 33 нафар турли миллатга мансуб йигитларни алоқа ҳарбий қисмига олиб кетяпмиз. Кўриб турганингиздек йигитларнинг кайфияти яхши.

Шундай деб у машинага чиқиб ўриндиқларга ўтираётган ёшларга қараб ишора қилди.

Майор билан йигитларга яқинлашиб, уларни суҳбатга тортдик.

● **Маҳмуджон Обидов, Шайхонтоҳур туманидан чақирилган:** Мана, катта ҳаяжон билан ҳарбий хизматга кетяпмиз. Ҳозирданоқ хизматга чақирилган йигитлар билан ўртоқ бўлиб олдим.

● **Равшан Йўлдошев, Янгийўлдан:** Ўз ихтиёрим билан йигитлик бурчимни ўташга отландим. Ота-онам, қариндош-уруғ ва дўстларим юзини ерга қаратмай яхши хизмат қилишга ҳаракат қиламан...

Ҳа, ҳар бир хизматга чақирилган йигитнинг юзида ҳаяжон, қувончли табассум мужассам. Ота-оналари билан хайрлашаётган йигитлар: «Хайр, яхши қолинглар, тез-тез хат ёзиб тураман», дейишарди. Шу дамда Георгий Галлернинг ота-оналари Валерий ва Таисия Галлерлардан ҳозир нималар ҳақида ўйлаяпсиз? деб сўрадик: «Ўғлимизнинг ҳайдовчилик гувоҳномаси бор, ўйлаймизки, у ушбу касбда хизмат қилиб юзимизни ерга қаратмайди. Бундан ташқари Георгий чим устидаги хоккей бўйича спорт усталигига номзод. Унинг спортга ошналиги ҳам йигитлик бурчини аъло даражада ўташга кўмак беради, деган умиддамиз»,— дейишди улар.

61 ёшли Заҳира ая қўл очиб: «Ўғлим бор бўлсин, қаторда нор бўлсин. Юртимиз тинчлиги учун хизмат қилсин. Тўлқинжон билан хизматга кетаётганлар ота-оналари бағрига соғ-саломат келсин. Уларни яратганнинг ўзи паноҳида асрасин», деб дуо қилди. Заҳира ая тўртинчи ўғлини хизматга юбораётган экан. Онахон йигитларимизнинг мустақил Ўзбекистон тупроғида хизмат қилиши боисми бирмунча хотиржам эканлигини таъкидлади. Кўзига ёш олмаганлиги ҳам шундан бўлса керак.

Шунингдек, Тошкент вилоят тўпланиш нуқтасида Бектемир туманидан чақирилган Равшан Абдуллаев, чинозлик Ҳакимжон Ҳайдаров, Қаҳрамон Қўчқоровлар ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди. 18 ёшга қадам қўйиб айни куч-ғайратга тўлган йигитлар қаерда хизмат қилиш лозим бўлса ўша жойда йигитлик бурчларини ўташларини, она-юрт учун, Мустақил Ўзбекистон учун хизматга кетаётганидан фахрланаётганлигини катта ҳаяжон билан таъкидлаб ўтишди.

Биз ҳам ҳарбий хизматга отланган ўғлонларимизга оқ йўл тилаб «Ой бориб, омон қайтинг, ўғлонлар» деб қолдик.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: йигитларимиз Ватан хизматига отланмоқдалар.

Андрей Пишненко суратлари.

** Газетанинг шу сонига*

ФРАНЦИЯ МАТБУОТИГА БАҒИШЛАНГАН КЎРГАЗМА

⊙ Кеча Тошкентдаги Журналистлар уйи пойтахт оммавий ахборот воситалари раҳбарлари, журналистлар билан гавжум бўлди. Бу ерда Франциянинг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳамда Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси томонидан ташкил этилган Франция матбуоти тарихига бағишланган кўргазманинг тантанали очилиш маросими бўлди.

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Журналистлар уюшмаси бошқарувининг раиси Лутфулла Кабиров кўргазмани кириш сўзи билан очди. Сўнг сўз Франция Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси жаноб Жан Поль Везианга берилди. Элчи тўпланганларга Францияда матбуот нашрларининг қачон дунёга келганлиги, ҳозирги пайтда неча номда, неча нусхада газета ва журналлар чоп этилаётганлиги, француз матбуоти олдидаги мавжуд муаммолар хусусида сўзлади.

Кўргазма очилиши маросимида Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг бош директори Ислом Шоғуломов, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг муҳаррири Эркин Эрназаровлар ҳам сўзга чиқишиб, француз матбуотига бағишланган кўргазманинг очилиши мустақил Республикамизнинг жаҳон ҳамжамияти давлатлари билан ўрнатаётган амалий алоқаларига ёрқин далил эканлигини таъкидладилар.

Кўргазмага қўйилган нашрлар ўзининг ранг-баранглиги, матбаа жиҳатидан юксак маҳорат ила тайёрланганлиги билан киши диққатини ўзига тортади. Бу ерда бир мисол келтириб ўтиш ўринлидир. Францияда йилига 20 мингдан кўпроқ номда 7 миллиард нусхадан зиёд газета ва журналлар ва бошқа нашрлар чоп этилмоқда. Улар турли мавзуларни қамраган.

Франция матбуоти тарихига бағишланган кўргазма яна уч кун давомида намойиш этилади.

Санжар ЕДГОРОВ.

СУРАТЛАРДА: Тошкентдаги Журналистлар уйида Франция матбуоти тарихига бағишланган кўргазма очилишидан лавҳалар.

Андрей Пишненко суратлари.

Республикамиз мустақил давлат бўлганидан бери шу кунгача кўп ютуқ ва муваффақиятларимиз қатори ўзига хос қийинчиликларни ҳам бошдан кечирмоқдамиз. Айниқса, аҳолини меъёрланган озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат моллари, маош, нафақа ва пенсиялар билан таъминлаш осонликча кечаётгани йўқ. Ана шу тадбирларни нормал ҳолга солиш мақсадида 1990 йилда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида Давлат назорати комитети тузилган эди. Комитет асосан Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, Президент Фармонлари ва Вазирлар маҳкамаси қарорлари бажарилишини назорат қилиш ва ижро этишни ташкиллаштиришни ўз зиммасига олган. Яқинда жамоатчи мухбиримиз Чилонзор тумани давлат назоратчиси Обиджон Ёқубович Аҳмедов билан учрашиб, комитет фаолияти хусусида мулоқотда бўлди.

⊙

— Чилонзор тумани ҳокимининг шу йил 16 февралдаги фармойишига биноан, — дейди давлат назоратчиси, — Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва бошқа кўрсатмалари, Тошкент шаҳар Ҳокими фармойиши ва қарорларининг ўз вақтида ва тўлиқ бажарилишини таъминлаш, уларни назорат қилиш тизимини такомиллаштириш мақсадида туман гуруҳи тузилди. Ҳоким ўринбосарлари фармонларнинг бажарилишини ўз тармоқлари бўйича назорат қилиш гуруҳларининг раҳбарлари этиб тасдиқланди.

** Фармон ва ижро*

ҚОНУН ҲАММА УЧУН БАРОБАР

Тумандаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар, ҳокимлик бўлим ва бошқармаларида Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари бажарилишини назорат қилиш бўйича тегишли гуруҳлар тузилиб, ҳозирда улар бирмунча ишларни амалга оширдилар.

— Обиджон Ёқубович, 1990 йил 7 майдан ҳозиргача 30 га яқин доимий назоратга олинган Фармонлар чиқарилган. Асосан қайси соҳалар бўйича Фармонлар бажарилиши рисоладагидек, деб ҳисоблаш мумкин?

— Соҳалар бўйича талайгина гуруҳлар тузилган. Айни чоғда гуруҳ раислари ҳам мазкур соҳаларнинг раҳбарларидир. «Чилонзор» умумий овқатланиш ҳиссадорлик жамияти, маданият бўлими, квартиралар бўйича бўлим, туман халқ таълими, ижтимоий таъминот ва соғлиқни сақлаш бўлимлари, «Чилонзор» савдо ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти, мудофаа бўлими, туман молия бўлими, иқтисод университети, Чилонзор ҳокимлигининг бўлимлари шулар жумласидандир. Ана шу соҳалар бўйича тузилган гуруҳлар ўз ишларини тўғри йўлга қўйиб олган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари, фармойишларини, Вазирлар маҳкамаси қарорларини ҳаётга тадбиқ этишда изчиллик кўрсатмоқдалар.

— Туман миқёсида аҳолининг зарур талаб ва эҳтиёжларини қондириш борасидаги қайси муаммолар қийинчиликлар билан ҳал этилмоқда?

— Чилонзор ўрамида 600 дан ошиқ янги корхоналар (кичик корхона, қўшма корхона, фирма, восита дўконлари) очилган бўлса, шуларнинг кўпчилиги, тўғрисини айтиш керак, халқимизнинг оғирини енгил қилиш, узоғини яқин қилиш мақсадида анчагина хайрли ишларни бажараяптилар. Аммо улар ичида ҳали ўз режа ва мақсадларини, келажак фаолиятларини тўғри белгилаб олмаган ёки ўзларини савдо-сотиқ, воситачиликка урган корхоналар ҳам йўқ эмас. Шуларнинг 19 тасини солиқларини ўз вақтида тўламаётганлари ёки умуман бошқа фаолиятлар билан шуғулланаётганлари учун беркитишга мажбур бўлдик. Чунки қонун ҳамма учун баравар!

— Баъзи корхоналар жамоаси Фармонлар билан таниш бўлмайди ёки раҳбариятдан етиб бормайди. Туманда мана шундай корхоналар ҳам борми?

— Ҳа, бизнинг энг оғриқ еримиз ҳам шу масалаларда. Одатда Фармонлар матбуот, ойнаи жаҳон, радиоэшиттириш воситаларида маълум қилинган кундан эътиборан кучга киради. Демак, ўша кундан бошлабоқ корхона, ташкилот, муассаса, идора раҳбарлари зудлик билан (асосан раҳбар билан бош ҳисобчи) ўз ички ва ташқи имкониятларидан унумли фойдаланиб, ушбу фармонларни ҳаётга тадбиқ этишлари керак. Афсуски, баъзи бир корхоналар лоқайдлик қилибми ёки бошқа нарсаларни баҳона қилибми, ҳар қалай Фармон ва қарорларни амалга оширишда сусткашлик кўрсатадилар. Оқибатда турли тушунмовчиликлар келиб чиқади. Шуниси ажабланарлики, баъзи корхоналарда ҳатто ишчи гуруҳлар ҳам тузилмаган. Бу борада айниқса корхона, ташкилот, идора раҳбарлари, бош ҳисобчи ва иқтисодчилари фидойилик кўрсатишлари керак.

— Ечимини кутаётган яна қандай муаммолар бор?

— Ҳозирча беморлар учун дорихоналарда дори-дармонлар етарли эмас. Қаловини топса, қор ёнади, деганларидек, барча имкониятларимиздан фойдаланишга ҳаракат қилаяпмиз. Хуллас, ҳали олдинда қиладиган ишларимиз кўп.

Суҳбатдош Зоир ТУРСУНОВ.

** Ишчи сулолалари*

Орзулардан тўлган кўнгиллар

ШУНДАЙ одамлар борки, уларнинг босиб ўтган мазмунли йиллари, сермирра меҳнатлари бир умрга муҳрланиб қолади. Ана шундайлардан бири салкам ярим асрдан бери троллейбус рулини бошқариб келаётган Салоҳитдин ота Камоловдир. У умр бўйи бир касбда ишлаб миллион чақирим масофани хатарсиз босиб ўтди. Отанинг беш фарзанди ҳозирда 1-троллейбус саройида чилангар бўлиб ишлашяпти. Бу катта оиланинг умумий иш куни ҳисобланса 102 йилга тенг келаркан. Биз бугун мана шу оила аъзолари — меҳнатда донг таратган камтар, тиришқоқ, касбини эъзозловчи ака-ука Ҳуснитдин, Нажмитдин, Муҳитдин, Ҳасан ва Ҳусанлар ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

⊙

Салоҳитдин ота аслида Эски шаҳарнинг «Каллахона» маҳалласидан. Бир куни улфатлар билан чойхонада чойхўрлик қилиб ўтириб бехосдан кўчадан ўтиб бораётган троллейбус ҳаракатини кузатиб қолди. Ўшанда авжи куч-қувватга тўлган йигитнинг ишқи шу ҳайдовчилик касбига тушиб қолди. Эртасига ҳеч иккиланмай Т. Шевченко кўчасидаги 1-троллейбус саройига ҳужжат топширди...

Имтиҳонлардан яхши ўтган С. Камолов Темир йўл вокзали — Эски Жўва оралиғида қатнайдиган йўналишига бириктириб қўйилди.

Салоҳитдин ака ширинсуханлиги, машинани бир текисда қалқитмай бошқариши туфайли йўловчилар ҳурматини қозонди. У касбидан миннатдор бўлиб келажакда ўз фарзандларини ҳам троллейбус корхонасига албатта ишга слиб келишни дилидан ўтказиб қўярди.

Бир куни Салоҳитдин ака ишдан келса хотини Моҳият ая катта ўғли Ҳуснитдиннинг мактабга бормаганини куйиб-пишиб гапирди. Ота ўғлини ёнига чақирди.

Уч-тўрт қадам нарида турган Ҳуснитдин отасининг ёнига яқинлашди. У ердан кўзини узмай гап бошлади:

— Отажон, 8-синфни тугалладим, бўлди, энди ишламоқчиман...

Эртасига Салоҳитдин ака Ҳуснитдинни ўзи меҳнат қилаётган 1-троллейбус саройига олиб келди. Саройнинг етук электр чилангарларидан бири Константин Прохоровга шогирдликка берди. Ўзи эса ўғлининг ишидан доим кўз-қулоқ бўлиб турди. Ҳуснитдин бу касбга астойдил меҳр қўйди.

Кейин оиланинг бошқа аъзолари ҳам шу корхонада ишлаш истагини билдиришди. Хуллас Салоҳитдин аканинг тўрт ўғли ҳам ўрта мактабни битириб, акалари Ҳуснитдинга шогирд бўлишди. Ўртанча фарзанд Нажмитдин «Красновосточное» саройгоҳидаги ҳунар-техника билим юртини имтиёзли баҳолар билан битирди. Аскарликка ҳам бориб келиб, яна қадрдон 1-троллейбус саройи таъмирлаш устахонасида иш фаолиятини бошлади. Носоз эшикларни созлаш устаси бўлиб камол топди.

Одам қадрини меҳнат оширади, дейди доно халқимиз. Нажмитдин чилангарлик ҳунарининг ипидан игнасигача эринмай ўрганди. Кези келганда устозлар ва тажрибали мутахассисларни ёрдамга чақиришдан тортинмади. Машаққатлардан, қийинчиликлардан қўрқмади. Машиналарни мустаҳкам созлаш унинг кундалик иш дастуридан ўрин олди.

Касбга меҳр қўйиш, эъзозлаш албатта бахт келтиради. Бу яхши хислатни Нажмитдиннинг кундалик ҳаётидан кўриш мумкин. Таъмирловчилар йиғилишида чилангарлар гуруҳи Нажмитдинни ўзларига сардор этиб тайинладилар. Ишни нимадан бошлашни ўйлаб юрган янги сардор ёнига акаси Ҳуснитдин ёрдамга келди.

Биринчи навбатда иш қолдирувчилар, тушки овқатдан олдин «қиттак-қиттак» қиладиганларга қарши муросасизлик бошланди.

Устахона ҳандақлари ёритилди, қиш шароитида ишлашга мослаштирилди. Бу ишда Салоҳитдин отанинг яна бир фарзанди Муҳитдин акасига ёрдамлашди. Эҳтиёт қисмларининг етишмаслиги сабабли кўпдан бери туриб қолган 1289, 1330, 1242-рақамли троллейбусларга «жон» кирди. Ака-укаларнинг ишбилармонлиги, югуриб-елиши туфайли муддатини ўтаб бўлган қисмлар қайта таъмирланди. Малакали чилангарлар Анатолий Аладатов, Асадилла Қудратиллаев, Евгений Белий, Александр Короменченколар билан ҳамжиҳат ва маслаҳат билан қилинган меҳнат зое кетмади. Бузуқ машиналар созланиб йўловчилар хизматидан ўз ўрнини топди.

Ҳуснитдин, Нажмитдин, Муҳитдинлар босган из табаррук бўлди. Эндиликда уларнинг укалари Ҳасан ва Ҳусанлар бу анъанавий сулола йўлидан боришга аҳд қилишди.

1-троллейбус саройи шаҳар электр транспортчилари орасида янги иш усули бўйича иш бошлаган биринчи корхонадир. Бу янгиликда Камоловлар сулоласининг хизмати катта. Улар троллейбусларни таъмирлаш сифат ва самарадорлигига қатъий эътибор берган ҳолда «даво»лаяптилар. Редуктор — ғилдиракларни ҳаракатга келтирувчи бош манба ҳисобланади. Подшипниклар мойи қуриб кетса кучли ишқаланиш натижасида тутдек тўкилади. Уларни қайта созлаш учун чилангар етук ва билимдон бўлиши керак. Ака-ука Камоловларга худди шу ноёб қисмларни созлаш ишониб топширилди. Бунинг устига рессор, амортизатор, кардон валларнинг моҳир усталар томонидан қайта мустаҳкамланиши кафолат муддатидан кўпроқ хизмат қиляпти.

Сулола аъзолари троллейбус хизмати самарадорлигини яхшилаш борасида доим ижодий изланишда. Улар ҳозирда машиналарнинг ҳаракат мунтазамлигини 97 фоизга кўтаришга, янги техникани ихтиро қилиш ва эҳтиёт қисмларни тежаш ҳисобига фойда олиш, таъмирлаш сифат ва самарадорлигига эришиб троллейбусларнинг носозлиги сабабли йўловчилар хизматидан қайтиб келиш ҳолларини ўтган уч ойга нисбатан 20 фоиз камайтириш орзуси билан ишламоқдалар.

— Фарзандларимдан мамнунман, — дейди Салоҳитдин ота биз билан суҳбатда. — Уларни олий маълумотли қилиб ўқитмаган бўлсам ҳам ҳеч кимдан камситиладиган жойлари йўқ. Ғирромликдан қочдилар. Бировлар ҳақига хиёнат қилмасликни, ҳалол меҳнат қилишни ўзларининг фахрли ва муқаддас бурчлари деб тушундилар.

Меҳри дарё, қалби олов, виждони пок, олтин қўлли чилангарлар Ҳуснитдин, Нажмитдин, Муҳитдин, Ҳасан ва Ҳусанлар ўз орзуларига етишдилар. Вақтлар келадики, улар босиб ўтган мазмунли йўлларини ширин хаёллар билан сарҳисоб қиладилар, падари бузрукворлари Салоҳитдин отадек табаррук инсон бўлиб қарилик гаштини сураётган дамларида меҳнатлари зое кетмаганлигидан фахрланадилар.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.

СУРАТДА: Камоловлар сулоласи.
Александр Кудряшов сурати.

** Қурувчилар биринчи чоракда қандай ишлашди?*

Излаган имконият топади

ШАҲРИМИЗ аҳолиси кундан-кунга ошиб бормоқда. Бу қувонарли ҳол, албатта. Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ана шу аҳолининг кўпайиши муносабати билан пойтахтда янги муаммолар вужудга келмоқда. Шулардан бири ҳозирги кунда энг долзарб бўлиб турган уй-жой масаласи.

Шундай экан, хўш, бугунги кунда ана шу уй-жой муаммосини ҳал қилиш учун пойтахтда қандай ишлар амалга оширилмоқда? Қурилиш ташкилотлари ҳар йили режаланган уйларни ўз вақтида фойдаланишга топшираяптими? Шу турар жой бинолари ўртасида қурилиши лозим бўлган болалар боғчалари, мактаблар ва инсон учун лозим бўлган бошқа бинокорлик нуқталари ўз вақтида ишга туширилаяптими? Пойтахтда асосий қурилиш ишларини олиб борадиган Тошкент давлат-ҳиссадорлик қурилиш корпорацияси бинокорлари ҳозирги кунда тўла қувват билан ишлаяптиларми? Хуллас шу ва шунга ўхшаган саволлар кўп. Биз ана шуларга жавоб топиш мақсадида юқоридаги қурилиш ташкилотида бўлдик.

Агарда рақамларга мурожаат қиладиған бўлсак, қуйидаги манзара ҳосил бўлади. Корпорациянинг ташкилот ва корхоналари қурувчилари шу йилнинг биринчи чорагида бозор иқтисодиёти шароитида меҳнат қилишиб, бош пудрат бўйича 3 миллиард 62 миллион, ўз кучлари билан 2 миллиард 665 миллион сўмни ўзлаштиришди. Ишлаб чиқариш фаолиятидан 991,3 миллион сўмлик иш қилинди. Биринчи чорак хулосалари бўйича 404,4 миллион сўм фойда олиш кўзда тутилмоқда. Шунингдек пудрат фаолияти бўйича 146,7 миллион сўмлик фойда кўрилди. Бу 1992 йилнинг биринчи чорагига қараганда 325 миллион сўм кўпдир.

Бир қараганда ҳамма нарса силлиқ кетаётгандек туюлади. Бултурги йилга қараганда фойда ҳам анча кўп. Буни юқоридаги рақамлар тасдиқлаб турибди. Бироқ бу масалага иккинчи томондан қарайлик. Масалан, ўтган йили шу давр ичида корпорация бўйича ҳаммаси бўлиб 103 минг квадрат метр турар жой бинолари фойдаланишга топширилган эди. Бундан ташқари 640 ўринга мўлжалланган мактаб ҳамда 320 та жажжиларни бағрига оладиган болалар боғчаси қурилиб битказилган эди. Бу йил эса биринчи чорак ичида бор-йўғи 51 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди, холос. Бу ўтган йилга нисбатан 49,5 фоизни ташкил этди. Янада аниқроқ қилиб айтганда қурувчилар ўтган йилги ишлаб чиқариш қувватининг ярмига ҳам етолмади. Мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари эса умуман топширилгани йўқ. Айни пайтда биринчи ва иккинчи уйсозлик комбинатлари бор-йўғи 50 фоиз қувват билан ишлаб турибди.

Буларнинг сабаби нимада? Бу борада аввалambор шуни айтиб ўтиш керакки, қурилишнинг таннархи ҳозирги кунда жуда ўсиб кетди. Мисол учун ўтган йили турар жой биносининг бир квадрат метрини қуриш учун 4,3 минг сўм сарфланган бўлса, бу рақам бу йил 27 минг сўмни ташкил этмоқда. Яъни ўтган йилга қараганда ҳозир бинокорлик ишларини бажариш олти баравардан ошиб кетди. Хуллас қурувчилар илгари минглаб сўмлар билан муомала қилишган бўлса, ҳозирда миллионлаб, ҳатто миллиардлаб сўм билан гаплашмоқдалар. Бунинг натижасида ҳозир буюртмачилар уй қуриш олдидан ўйлаб кўришга мажбур бўлишмоқда.

Гапимиз қуруқ бўлмаслиги учун бунга бир мисол келтирсак. Ўтган йили корпорация ширкатчилари ҳаммаси бўлиб 292,7 минг квадрат метр турар жой биносини фойдаланишга топширишган эдилар. Бу йил эса бор-йўғи 195 минг квадрат метр режалаштирилган. Сабаби буюртмачилар ҳозирги уйларнинг таннархини қоплашга қурблари етмади. Улар ана шу қисқартирилган уйларнинг ҳам пулини ўз вақтида тўлай олмаяпти. Масалан, шу йил январь-февраль ойлари ичида буюртмачилар томонидан уйларнинг умумий қийматидан келиб чиққан ҳолда 50 фоизи тўланди, холос. Бундан ташқари айни пайтда юқоридаги режа ҳам бажарилиши муаммо бўлиб турибди. Яъни ҳозирги кунгача ҳаммаси бўлиб 62 минг квадрат метр уй-жойгина маблағ билан таъминланиши аниқ. Бу эса йиллик дастурнинг 26 фоизини ташкил этади. У ҳам бўлса пули бор корхона ва ташкилотлар ҳиссасига тўғри келади. Қолган 135 минг квадрат метр уй-жойнинг пули ҳозиргача қайси молия манбаидан ўтказилиши номаълум.

Иккинчидан қурилиш майдонларида ишнинг бир маромда бормаслиги буюртмачиларнинг ўз вақтида қарзини тўлаб қўймаётганлигидир. Мисол учун шу йилнинг 1 апрелигача буюртмачиларнинг тўлаш муддатидан ўтиб кетган қарзлари 1 миллиард 171 миллион сўмни ташкил этди. Ҳамма қарз эса бугунги кунга келиб 2 миллиард 484 миллион сўмга тўғри келмоқда.

Бинокорлар эса қурилишнинг тўхтаб қолмаслиги учун устама ҳақ тўлаш шарти билан банкдан қарз олишга мажбур бўлмоқда. Натижада қурувчиларнинг қарзи ўсиб, буюртмачиларнинг қарзи аксинча камаймоқда. Чунки ўтган йили бирорта буюртмачи қурувчилар банкка қарз учун тўлаган устама ҳақнинг озгинасини бўлса ҳам қоплагани йўқ. Улар бу ҳақда яхшилаб ўйлаб кўришса ёмон бўлмас эди.

Лекин корпорация қурувчилари у йўқ, бу йўқ, деб қўл қовуштириб ўтиришгани йўқ. Улар юқоридаги қийинчиликларга қарамасдан шу йилнинг биринчи чорагида шаҳримизнинг Сергели, Қурувчилар, «Фотон» ва бошқа мавзе, кўчаларида бир нечта уйларни фойдаланишга топширишди. Масалан, бинокорлар Сергели туманининг ўзида умумий сатҳи 14 минг 808 квадрат метрни ташкил этган турар жой биноларини қуриб битказишди. Бунинг натижасида шаҳримизнинг 222 та уйга муҳтож кишилари турар жой шароитини яхшилаб олишди. Ундан кейин корпорация бинокорлари қурилиш чиқитларидан халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни ҳам кўзламоқдалар. Хусусан корпорацияга қарашли махсус қурилиш-пардозлаш тресли шиша вазаларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Айни пайтда бу маҳсулотлар шаҳримиз дўконларида харидорлар томонидан сотиб олинмоқда.

Қурилишда маблағ муаммосини ҳал қилишда бинокорларга давлатимиз томонидан ҳам кўп ёрдам кўрсатилмоқда. Яқинда шаҳримизда кўп қаватли уйларни хусусийлаштиришдан тушган маблағдан қурувчиларга қўшимча 700 миллион сўм ажратиш кўзда тутиляпти. Бу пул биринчи навбатда болалар боғчаси ҳамда мактабларни қуриб битказишга сарфланади.

Бундан ташқари корпорация қурувчилари барча ички имкониятларни ишга солган ҳолда шу йилнинг иккинчи чорагида режалаштирилган бинокорлик нуқталарини фойдаланишга топширишга ҳаракат қилишмоқда. 172 минг квадрат метр турар жой, 1984 ўқувчига мўлжалланган мактаб, битта жажжилар маскани ҳамда бир кунда 300 беморни қабул қилиш қурбига эга бўлган поликлиника ва бошқалар шулар жумласидандир.

Бироқ юқоридаги муаммоларни ҳал қилиш учун булар етарли эмас. Бунинг учун корпорацияга қарашли уйсозлик комбинатлари Тошкент шаҳри ва унинг ташқарисидан маблағи етарли бўлган буюртмачиларни излаши лозим бўлади.

Қурувчилар маблағ топишдаги Москва ҳамда Беларусь бинокорларининг тажрибасидан фойдаланса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Гап шундаки, беларуслик қурувчилар пойтахтимиз қурувчиларига хос муаммолар бўлишига қарамасдан шу йили Минск шаҳрида 800 минг квадрат метр турар жой биноларини фойдаланишга топширишмоқчи. Бундан ташқари 7 минг ўқувчига мўлжалланган мактаб ҳамда 4 минг ўринли боғча ва бошқа қурилиш нуқталарини қуриб битказишмоқчи. Буларнинг ҳаммаси 20 миллиард сўм маблағни талаб қилади. Шаҳар ғазнасида эса бу маблағ йўқ. Шунинг учун улар шаҳар заёмини чиқаришга қарор қилишди. Ҳозирча 1 миллиард сўмгача ана шундай заёмлар сотилади. Бундан тушган маблағнинг ҳаммаси юқоридаги қурилишга сарфланади. Ютуқ эгаларига эса навбатдан ташқари уй берилади.

Бу бир таклиф, холос. Уни қабул қилиш-қилмаслик қурувчиларнинг ўзига боғлиқ. Ўйлаб кўрилса қурилиш нуқталарини маблағ билан таъминлаш учун бундан бошқа йўлларни излаб топса ҳам бўлади. Ахир айтадиларку, излаган имконият топади, деб. Нима бўлганда ҳам уй-жой ҳамда бошқа халқ учун жуда зарур бўлган қурилиш нуқталари қурилишини йилдан-йилга қисқартириш эмас, балки кенгайтириш лозим бўлади. Чунки, пойтахт аҳолиси юқорида таъкидлаганимиздек кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Келажакда эса уларнинг ҳар бири учун бошпана керак бўлади.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

** Суратли ахборот*

ЯХШИДАН НОМ ҚОЛАДИ

МИРЗО Улуғбек туманидаги 71-ўрта мактабда ўқув юртига Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, машҳур Панфилов дивизиясининг жангчиси полковник Абдурауф Қаюмов номи берилишига бағишланган тантаналар бўлиб ўтди. Унинг таржимаи ҳолига назар ташласак, Ватанимиз тарихи кўз ўнгимизда намоён бўлади. 1920 йилда Тошкентда туғилган Абдурауф ота-онадан ёш етим қолади. Киевдаги ҳарбий билим юртини тугатгач, армия сафларидаги хизматни бошлади. Улуғ Ватан уруши йилларида Панфилов дивизиясида Сталинградни немис-фашист босқинчиларидан озод қилишда қатнашди. Сўнг Хитой Халқ Республикасида хизмат қилди, шаҳримиз туманларидаги ҳарбий комиссариатларда, истеъфога чиққач эса Тошкент шаҳар ижроия комитетида масъул вазифаларда ишлади.

Кечани мактаб директори Илья Мордухаев очгач, А. Қаюмовнинг қуролдош дўсти, генерал-лейтенант Собир Охунжонов уруш йилларидаги хотиралари билан ўртоқлашди. Шу куни ҳуқуқшунослик фанлари доктори Икром Жалилов, полковник Пўлат Ражабов ва бошқалар ҳам Абдурауф Қаюмовнинг ҳаёт йўли, унинг инсонийлик хусусиятлари ҳақида тўхталиб ўтишди.

Дилмурод ИСМОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: 71-мактабда бўлиб ўтган тантаналардан лавҳалар.
Даврон Аҳмедов суратлари.

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

СЎНГГИ вақтларда шаҳримизнинг «Фотон» мавзеси ўзига хос чирой очиб бормоқда. Хусусан бу ерда кўп қаватли турар жой бинолари, маданий-маиший нуқталар қуриб битказилди.

Айни пайтда мавзеда яна битта уй фойдаланишга топширилди. Бинода қурилиш-тиклаш ишларини Тошкент давлат ҳиссадорлик қурилиш корпорациясига қарашли уй-жой қурилиш трести бинокорлари амалга оширишди.

— 9 қаватли бу бинонинг биринчи қисмини бундан анча илгари қуриб битказгандик, — дейди корпорация уй-жой қурилиши бўлимининг бош мутахассиси Владимир Зелепухин. — Қолган иккита қисмини қурилиш материаллари ҳамда маблағ етмаганлиги сабаб анча кечикиб фойдаланишга топширдик. Лекин халқимизда, ҳечдан кўра, кеч, деган гап бор. Бинокорларимиз ана шу нақлга амал қилиб, умумий сатҳи 6522 квадрат метрни ташкил этган бу турар жой биносини ҳамма ички имкониятларни ишга солган ҳолда қуриб битказишди.

Уйда пардозлаш ишларини ҳам юқоридаги трест қурувчилари поёнига етказишди. Ҳозирги кунда бу ерда ҳаммаси бўлиб 77 оила уй тўйларини ўтказишмоқда.

Ғиёс ЮНУСОВ.

** ХДП ташкилотларида*

МУҲИМ ДАСТУР

ЎЗБЕКИСТОН ХДП Яккасарой тумани кенгаши қошида Низомий номидаги давлат муаллимлар тайёрлаш институти бошланғич партия ташкилоти аъзоларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Партия ташкилоти котиби доцент Абдулла Балич ўз сўзида партия сафи ёшлар, профессор-ўқитувчилар ҳисобига ошиб бораётганини алоҳида таъкидлади. Кейин у партияга қабул қилиш учун берилган аризалар мазмуни билан таништирди. Улар орасида профессор Абдуқаҳҳор Абдуқодиров, доцентлардан Николай Тен, Фарид Юзликаев, талабалардан Жовли Норимов, Бахтиёр Хуррамов ва бошқалар борлигини айтди.

Мажлис қатнашчилари партияга кирувчиларга кўпгина саволлар беришди ва улар ўз саволларига қониқарли жавоб олдилар. Натижада партия ташкилоти сафига яна 8 киши келиб қўшилди. Шундан сўнг партия аъзоси, профессор С. Х. Носирхожаев «Ўзбекистон келажаги буюк давлат» мавзусида маъруза қилди.

Кун тартибидаги масалалар юзасидан профессорлар Мунаввар Тўхтахўжаева, Дилором Шарипова, А. А. Абдуқодировлар ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди. Сўзга чиққанлар Ўзбекистон Халқ демократик партияси Раиси, Президентимиз Ислом Каримовнинг мазкур рисоласи республикамиз тараққиётининг барча соҳаларини қамраб олган дастур ва йўлланма эканлигини алоҳида таъкидлашди, рисоладаги масалалар партия дастури билан чамбарчас боғлиқлиги тўғрисида фикрлар билдиришди. Президентимизнинг барча рисолалари келажакда ишлаб чиқиладиган мафкурамизга ҳам асос бўлиши қайд этилди. Айниқса, олий ўқув юртларида ўқиётган ёшларни она заминга, ўтмиш меросимиз, қадриятларимизга муҳаббат руҳида, истиқлолимизга садоқат, миллий ифтихор ва ғурур руҳида тарбиялашда бу асарлардан қўлланма сифатида фойдаланиш даркор.

Йиғилишда ХДП Яккасарой туман кенгашининг биринчи котиби Зиёдулла Давронов ҳам сўзга чиқди.

Йиғилиш сўнгида беш кишига партия билетлари тантанали суратда топширилди.

Машҳура МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

** Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамасида*

КЎНГИЛЛИ ХАЛҚ ДРУЖИНАЛАРИ ВА ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ ЖАМОАТЧИЛИК ПУНКТЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков «Тошкент шаҳар фаолларининг 1993 йил 20 февралдаги йиғилиши қарори асосида кўнгилли халқ дружиналари ва жамоат тартибини сақлаш жамоатчилик пунктлари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорни имзолади. Унда Тошкент шаҳар туманлари ҳокимликларининг жамоатчилик идораларининг жамоат тартибини сақлашни таъминлаш бўйича фаолиятларига раҳбарлик қилиш ва бу ишни мувофиқлаштириб туриш юзасидан иши қониқарсиз, деб топилди.

Кўнгилли халқ дружиналари ва тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари фаолиятини янада такомиллаштириш мақсадларида жамоат тартибини сақлаш бўйича кўнгилли отрядлар тўғрисидаги Низом тасдиқланди.

Жамоат тартибини сақлаш бўйича кўнгилли отрядлар куч-ғайратларини кўчалар, майдонлар, бошқа жамоат жойларида жамоат тартибини сақлаш ҳамда бириктилган ҳудудларда безорилик, ичкиликбозлик ва жамиятга зид бошқа хатти-ҳаракатларга қатъий барҳам беришга йўналтириш зарур, деб топилди. Отрядларнинг қондабузарлар билан шахсий тарбиявий иш олиб бориш, аҳоли ва меҳнат жамоалари ўртасида ҳуқуқ-тартиботни йўлга қўйиш имкониятларидан кенг фойдаланиш керак.

Отрядларга меҳнат жамоаларининг энг яхши вакилларини, ҳалол, қатъиятли, серғайрат, жисмонан бақувват кишиларни жалб этиш лозим. Бунда кўнгиллилик принципига қатъий риоя этилиши даркор.

Отрядлар ҳамда тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари кенгашларига раҳбарлик қилишга тайёрланган, тажрибали, нуфузли кишиларни тавсия этиш лозим.

Бу муҳим ишни ташкил этиш учун жавобгарлик туманлар ҳокимлари ўринбосарларидан бири зиммасига юклатилади.

Кўнгилли отрядлар ва тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари кенгашлари ишини ташкил этишга мулкчилик шаклидан қатъий назар корхона, ташкилот, муассаса раҳбарлари шахсан жавобгардирлар. Улар томонидан жамоат тартибини сақлаш отрядлари аъзоларининг навбатчиликка чиқиш тартибига риоя этишлари аниқ-пухта назорат қилинишни таъминлансин.

Бириктилган ҳудудларда жамоат тартибини сақлашни таъминлашга қаратилган талаблар бажарилиши учун корхона, ташкилот ва муассаса раҳбарларига талабчанлик кучайтирилсин.

1993 йилнинг 1 июлига қадар корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари билан биргаликда кўнгилли отрядлар ва тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари кенгашларини бинолар, телефонлар, ҳуқуқшуносликка оид адабиётлар, жиҳозлар, бошқа воситалар билан таъминлаш чоралари кўрилсин. Навбатчилик пайтларида отрядлар, милиция участка назоратчилари, маҳалла ва мавзе комитетлари ҳамда жамоат тартибини сақлаш ва қонунбузарликларнинг олдини олишда иштирок этаётган бошқа кўнгилли жамоатчилик ташкилотларининг ўзаро қалин алоқада бўлиши таъминлансин.

Фуқаролар турар жойларида мол-мулк ўғирланишининг олдини олиш учун маҳалла ва мавзе комитетларида кўнгилли отрядлар постларини ташкил этиш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Корхона, ташкилот ва муассаса раҳбарлари, жамоат тартибини сақлаш туман қароргоҳлари ва ички ишлар бўлими бошлиқларининг ушбу қарор ижроси тўғрисидаги ҳисоботлари ҳар ой тинглаб турилсин.

Жамоат тартибини сақлаш, қонунбузарликларнинг олдини олиш ҳамда жиноятчиликка қарши курашиш ишида давлат, хўжалик ва жамоатчилик кучларини бирлаштириш мақсадларида Тошкент шаҳар кўнгилли отрядлар қароргоҳи ҳузурида «Ҳимоя» кўнгилли хайрия жамғармаси ташкил этилади.

Ушбу жамғарманинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

— ҳуқуқ-тартиботни сақлаш, жиноятчилик ва қонунбузарликларнинг олдини олишда иштирок этаётган кўнгилли отрядлар, тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари ва бошқа жамоатчилик ташкилотлари моддий-техника таъминотини мустаҳкамлаш;

— жамоат тартибини сақлаш шаҳар ва туман қароргоҳлари, жамоат тартибини сақлаш жамоатчилик пунктлари кенгашларига молиявий ёрдам кўрсатиш;

— отрядлар, тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари ва бошқа жамоатчилик ташкилотлари аъзоларини ҳуқуқий жиҳатдан ва жисмоний тайёрлашда молиявий ёрдам кўрсатиш;

— отрядлар, тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари кенгашлари аъзоларини, бошқа жамоатчилик ташкилотлари вакилларини қонунбузарликка қарши курашда фаол иштирок этганликлари учун моддий жиҳатдан рағбатлантириш.

Туманлар ҳокимларига мулкчилик шаклларидан қатъи назар корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари билан биргаликда меҳнат жамоаларининг кўнгилли отрядлар ва тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари кенгашларида фаол иштирок этишларини рағбатлантириш мақсадларида маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг барча омилларидан фойдаланиш топширилди. Шу жумладан:

а) санаторий, дам олиш уйлари, профилакторий ва хорижий мамлакатларга саёҳат қилиш учун имтиёзли йўлланмалар ажратиш;

б) камида уч кун миқдорида қўшимча ҳақ тўланадиган таътил бериш (буни жамоа шартномасида кўзда тутиш);

в) кўнгиллиларга улар учун қулай бўлган вақтларда навбатдаги меҳнат таътилларини бериш;

г) уй-жой, боғдорчилик-узумчилик ширкатларига биринчи галда аъзо бўлиш ҳуқуқини бериш;

д) кўнгилли отрядлар аъзоларининг навбатчилик кунларида шаҳар йўловчилар транспортида юришлари кира ҳақини тўлашни таъминлаш;

е) жамоат тартибини сақлашни таъминлаш юзасидан вазифаларини бажариш учун маъмурият ижозати билан клублар, стадионлар, кинотеатрлар, театрлар ва бошқа жамоат жойларига ҳеч бир тўсиқсиз киришларини таъминлаш;

ж) корхона, ташкилот, муассаса телефонларидан бепул фойдаланиш;

з) қимматбаҳо совғалар, пул мукофотлари билан тақдирлаш.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари таҳририяти, Тошкент шаҳри учун телерадиоэшиттиришлар бош таҳририятига кўнгилли отрядлар ва жамоат тартибини сақлаш жамоатчилик пунктлари кенгашларининг қонунбузарликларга қарши курашдаги тажрибасини мунтазам ёритиб бориш тавсия этилди. Бунда меҳнат жамоалари ва турар жойларда жамоат тартибини сақлаш вазифалари тўғрисида кўнгилли отрядлар раҳбарлари ва аъзоларининг чиқишларини йўлга қўйиш мақсадга мувофиқдир.

ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ БЎЙИЧА КЎНГИЛЛИ ОТРЯДЛАР ТЎҒРИСИДА

НИЗОМ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Жамоат тартибини сақлашга доир кўнгилли отрядлар ҳудудийлик қонун-қоидалари асосида меҳнат жамоалари томонидан, қайси мулкчилик шаклига тегишлигидан қатъи назар, корхона, муассаса, ташкилотларда ҳамда фуқароларнинг яшаш жойларида жамоат тартибини сақлашни мустаҳкамлаш ва тартиббузарлар билан курашиш учун ташкил этилади.

2. Ходимлар миқдори унчалик кўп бўлмаган корхона, ташкилот, муассасаларда, туман жамоат тартибини сақлаш қароргоҳининг қарори билан, ҳудудийлик қонун-қоидалари асосида бирлашган отрядлар ташкил қилинади.

3. Кўнгилли отрядларнинг бутун фаолияти қонунчиликка қатъий риоя қилиш асосида амалга оширилади. Отрядлар ўз фаолиятларида Ўзбекистон Республикаси қонунларига, Тошкент шаҳар Ҳокими қарор ва фармойишларига ҳамда ушбу Низомга асосланадилар.

4. Кўнгилли отрядларга отряд олдида қўйилган вазифаларни муваффақият билан бажара оладиган, маънавий ва жисмоний бақувват, 18 ёшга тўлган, Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг ишчан, ишчи, хизматчи, талаба, ўқувчи ва пенсионерлардан қабул қилинади.

5. Тошкент шаҳар ва туманлар ҳокимликлари томонидан кўнгилли отрядларга раҳбарлик қилинади. Давлат идоралари, жамоат ташкилотлари ва мансабдор шахслар кўнгилли отрядларга, уларнинг жамоат тартибини сақлаш ва қонунбузарликларга қарши курашиш фаолиятларини амалга оширишларида ҳар томонлама ёрдам кўрсатадилар.

6. Отряд аъзоларининг жамоат тартибини сақлаш бўйича қонуний фаолиятларига қаршилик кўрсатиш, уларнинг ҳаётига, соғлиғига ва обрўсига тажовуз қилиш, Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ жавобгарликка мустаҳиқдир.

II. ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ БЎЙИЧА КЎНГИЛЛИ ОТРЯДЛАРНИНГ АСОСИЙ БУРЧ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

7. Кўнгилли отрядларнинг асосий вазифалари қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, қонунбузарликлар олдини олишда ва уларга қарши курашда жамоат тартибини, давлат ва жамоат мулкини сақлашда фаол иштирок этиш, одамларни қонунларга ҳамда биргаликда турмуш кечириш қоидаларига нисбатан ҳурмат руҳида тарбиялаш ишида қатнашиш ҳисобланади.

8. Жамоат тартибини сақлаш бўйича кўнгилли отрядлар ўзларига юкланган вазифаларни бажаришда амалдаги қонунчилик асосида иш юритиб:

а) кўча, майдон, истироҳат боғи, вокзал, аэропорт ва бошқа жамоат жойларида ҳамда турлича оммавий тадбирлар ўтказиш пайтларида жамоат тартибини сақлашда иштирок қиладилар;

б) ички ишлар, прокуратура, адлия, суд идоралари ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идораларига жамоат тартибини мустаҳкамлаш ҳамда қонунбузарларга қарши кураш фаолиятида ёрдам кўрсатадилар;

в) безорилик, ичкиликбозлик, ўзига ичкилик тайёрлаш, барча хилдаги мулкни ўғирлаш, савдо қоидаларини бузиш, гиёвандлик, олибсотарлик ва бошқа қонунбузарликларга қарши курашда иштирок қиладилар;

г) меҳнат жамоалари ва аҳоли ўртасида биргаликда ҳаёт кечириш қоидаларига амал қилиш бўйича тарбиявий ишлар ўтказиш ҳамда жамиятга қарши хатти-ҳаракатларнинг олдини олишда қатнашадилар;

д) болалар бебошликларига ва балоғатга етмаганларнинг қонунбузарликларига қарши курашда иштирок қиладилар;

е) транспорт ва йўловчилар ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисалари олдини олиш ишларида қатнашадилар;

ж) бахтсиз ҳодиса ёки қонунбузарликдан зарар кўрган шахсларга ҳамда жамоат жойларидаги муҳтожларга шошилинч ёрдам кўрсатиш бўйича чора-тадбирлар қўллайдилар.

8. Табиат ҳалокатлари, фожиа ва бошқа фавқулодда ҳолатларда одамлар ва мулкларни сақлаб қолиш ҳамда жамоат тартибини муҳофаза қилишда иштирок қилиш.

III. ОТРЯДНИ БАРПО ЭТИШ ВА ТАШКИЛ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

9. Кўнгилли отряд унга аъзо бўлишни хоҳлаган шахсларнинг ташкилий мажлисида таъсис этилиб, корхона, муассаса, ташкилотларда ва фуқароларнинг истиқомат қиладиган жойларида ташаббускор гуруҳ томонидан чақирилади.

10. Кўнгилли отрядлар туман қароргоҳининг тақдимномасига биноан туман ҳокимлигида рўйхатга олинади. Отрядни рўйхатга олиш даврида уни ташкил этиш пайтида Низом тартибига амал қилинганлиги текширилади. Айрим кўнгилли отрядларни тугатиш ёки қайта ташкил этиш учун туман қароргоҳи қабул қилинган қарор тўғрисида туман ҳокимлигига хабар беради ва шундан сўнг бу иш амалга оширилади.

11. Отрядларга қабул қилиш умумий мажлисда якка тартибда, шахсий аризасига биноан отрядга аъзо бўлишни хоҳлаган фуқаронинг иш, ўқув ёки яшаш жойидан тавсияномаси мавжуд бўлиб кўнгиллилик асосида амалга оширилади.

12. Отряднинг ҳар бир аъзоси ҳуқуқ-тартиботни ҳимоя қилиш ва ҳуқуқбузарликларга қарши курашиш бўйича ўз жамоатчилик бурчини ҳалол ижро этиш тўғрисидаги мажбуриятга имзо чекади (матн илова қилинади).

Отрядга қабул қилинган фуқароларга ушбу Низом тушунтирилади, жамоат тартибини сақлаш ва қонунбузарлар билан курашиш, отрядларнинг ишлаш шакл ва усулларини чегаралаб берувчи қонуний ва бўлак меъёрий далолатномаларини ўқитиш ташкил этилади.

Ўзининг мажбурият ва ҳуқуқларини жиддий ўрганган отряд аъзосига отряд командири белгиланган намунадаги гувоҳнома ва асосий мажбуриятлар, ҳуқуқлар ҳамда жамоат тартибини сақлашга доир энг муҳим меъёрий далолатномалар ёзилган эслатма китобини топширади. Фақат шундан сўнг у ўз бурчини адо этишига йўл берилади.

13. Ўз шаънига доғ туширган ёки ўз мажбуриятини бажармаган отряд аъзоси отряддан чиқариб юборилади. Отряддан чиқариш тўғрисидаги қарор умумий мажлисда қабул қилинади, отряддан чиқарилган гувоҳномасини топширади. Ўз вазифасидан озод қилишни асосли равишда сўраганлар отряд таркибидан чиқадилар. Кетиш тўғрисидаги қарор командир томонидан қабул қилинади, отряд таркибидан чиқиб кетаётган аъзо ўз гувоҳномасини топширади.

Иш, ўқиш ва яшаш жойининг ўзгариши муносабати билан отряд таркибидан чиққанлар ўзларининг шахсий аризалари, улар илгари бўлган отряд командирининг тавсифномалари асосида янги иш, ўқиш ва яшаш жойларидаги отрядга қабул қилиниши мумкин.

14. Отрядни туман қароргоҳи бошлиғи меҳнат жамоаси билан келишиб тайинлаган командир ва унинг ўринбосарлари бошқарадилар.

15. Кўнгилли отрядлар фаолиятига жадаллик билан раҳбарлик қилиш учун туман ҳокимининг қарори билан давлат идоралари ва жамоатчилик ташкилотлари вакиллари ҳисобидан жамоат тартибини сақлаш туман қароргоҳи ташкил этилади. Туман қароргоҳининг бошлиғи туман ҳокими томонидан тасдиқланади.

16. Қонунбузарликнинг айрим хиллари билан курашиш бўйича кўнгилли отрядларнинг ишини яхши ташкил этиш мақсадларида туманлар, шаҳар қароргоҳларининг қарорига биноан ихтисослаштирилган отрядлар ёки отряд таркибида ўғирликлар ва олибсотарлик билан курашиш, балоғатга етмаганларнинг қонунни бузишлари олдини олиш, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ва бошқа йўналишларга доир ёрдам кўрсатувчи ихтисослашган гуруҳлар ташкил этилади.

17. Кўнгилли отрядлар ва туманларнинг қароргоҳлари фаолиятларини мувофиқлаштириш, уларнинг илғор иш тажрибаларини умумлаштириш ва ёйиш, уларга зарур услубий ва амалий ёрдам кўрсатиш учун Тошкент шаҳар Ҳокимининг қарори билан давлат идоралари ва ташкилотлари вакиллари, туманлар қароргоҳларининг бошлиқлари ҳисобидан Тошкент шаҳар жамоат тартибини сақлаш қароргоҳи ҳамда унинг қошида «Ҳимоя» хайрия жамғармаси тузилмоқда.

IV. ОТРЯД АЪЗОСИНИНГ БУРЧЛАРИ ВА ҲУҚУҚЛАРИ

18. Отряд аъзосининг бурчлари қуйидагилардан иборат:

а) жамоат тартибини сақлашда, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда, фуқароларни қонунларга, биргаликда ҳаёт кечириш қоидаларига амал қилиш руҳида тарбиялаш ишида фаол иштирок этиш, ички ишлар, прокуратура, адлия, суд ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идораларига қонунбузарликлар билан курашиш каби фаолиятларида кўмаклашиш;

б) ҳамма жойда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш, фуқаролар билан муносабатларда одобли ва меҳрибон бўлиш, жиноий тажовуз ва жамиятга қарши ҳаракатларга нисбатан қонунда кўзда тутилган чораларни қатъийлик ва дадиллик билан қўллаш;

в) жамоат тартибини сақлаш бўйича биргаликдаги тадбирларни ўтказиш топшириқларини бажаришда командир талабларини, милиция ходимлари кўрсатмаларини аниқ ва виждонан ижро этиш;

г) қонуний ва ҳуқуқий далолатномаларга қатъий амал қилиш, ҳуқуқбузарликларга қарши кураш усул ва шаклларини тўхтовсиз ўрганиш, қонунчиликка оид билимларни доимо кенгайтириш;

д) ўзига маълум бўлган тайёрланаётган ёки содир бўлган жиноятлар, табиий офатлар ёки фуқаролар, корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг фаолиятларига зарар келтирувчи бошқа фавқулодда вазиятларнинг келиб чиқиши тўғрисида ўз вақтида қароргоҳга, милицияга ҳамда бўлак тегишли идораларга ва жамоат ташкилотларига хабар бериш;

е) мажбуриятларни ўтаётган пайтда гувоҳномани ўз ёнида олиб юриш;

ж) депутат мурожаат қилиб, у хабар топган қонунбузарлик олдини олишда унга кўмаклашиш.

20. Отряд аъзоси қуйидаги ҳуқуқларга эга:

а) фуқаролардан белгиланган жамоат тартибига амал қилиб, ҳуқуқбузарликларни тўхтатишни талаб этиш;

б) жамоат тартибини қўпол равишда бузганда ёки жиноятчи фуқаро, корхона, муассаса ва ташкилот мулкига ёки ҳаётига тажовуз солувчи бўлак ҳаракат қилганда, милиция ходими ёки шу ишга ваколати бўлган бошқа шахс бўлмаган тақдирда, баённома тузиш ҳамда уни кейинчалик отряд командирига топшириш;

в) йўл қўйилган ҳуқуқбузарлик ёки унга алоқадорлик вазиятларини аниқлаш учун зарур бўлганда шахсни аниқлаш, керак бўлса жамоат тартибини бузувчилардан паспорт ёки шахсини аниқловчи бўлак ҳужжатларни талаб этиш;

г) безорилик қилганларни милиция идораларига ёки қароргоҳларга олиб бориш ёхуд безориликларнинг олдини олиш мақсадларида кўрилаётган бошқа тадбирлар таъсир қилмаса, безорининг шахсини аниқлашга баённома тузиш учун агар уни безорилик содир этилган жойнинг ўзида тузиш иложи бўлмаганда, қароргоҳга келтирилган шахслар бир соатдан ортиқ ушлаб турилмайди;

д) безориликларнинг олдини олишда безориларнинг қуролларини олиб қўйиш ҳамда уни тезликда милицияга топшириш;

е) бекиниб олмоқчи бўлган безориларни ушлаш, бу ерда содир бўлаётган безориликлар олдини олиш ҳамда бу муассасалар, маъмуриятнинг розилиги билан жамоат тартибини сақлаш учун клубларга, стадионларга, кинотеатрларга ва бўлак жамоат жойларига кириш;

ж) кечиктириб бўлмайдиган вазиятларда, жамоат тўпланган жойлардаги ёрдамга муҳтож кишиларни ҳамда табиий офатдан, бахтсиз ҳодисадан ёки безориликдан зарарланганларга шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш ва уларни даволаш муассасаларига ётказиш учун транспорт воситаларидан (махсус ва дипломатик автомобиллардан ташқари) фойдаланиш;

з) жамоат тартибини сақлаш бўйича ўз бурчини ўтаётганда корхона, муассаса ва ташкилотларнинг телефонларидан бепул фойдаланиш;

и) йўл ҳаракати қоидаларини бузаётган автомототранспорт воситалари, трактор ёки бўлак ўзи юрувчи машиналарнинг ҳайдовчиларидан транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқини берувчи ҳужжатларни талаб қилиш, агар бу транспорт воситаларини ширакайф кишилар ёки ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмаганлар бошқараётган бўлса уларни энг яқинда жойлашган милиция идораларига олиб бориш.

21. Отряд аъзосига, жамоат тартибини сақлаш бўйича мажбуриятларини адо этаётиб, вақтинча меҳнатга лаёқатсиз бўлиб қолгани учун, иш жойидан қатъи назар иш ҳақининг 100 фоизи миқдорида вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси тўланади, агар шу сабаб билан умрбод ёки узоқ муддат меҳнат лаёқатини йўқотса, унга ишчи ва хизматчилар учун меҳнат жараёнида ёки касб касаллигига дучор бўлган каби белгиланган миқдордаги ногиронлик пенсияси тайинланади.

Жамоат тартибини сақлаш бўйича вазифасини ўтаётиб ҳалок бўлганларнинг оила аъзоларига ишчи ва хизматчилар учун меҳнат жараёнида олган жароҳатидан ёки касб касаллигидан вафот этиб боқувчисиз қолган сифатида белгиланган миқдордаги пенсия тайинланади. У ва унинг оила аъзолари қайд этилган ҳолларда белгиланган тартибда келтирилган зарар ўрнини қоплашни талаб қилишга ҳақлидлар.

V. КЎНГИЛЛИ ОТРЯДЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ ШАКЛ ВА УСУЛЛАРИ

22. Кўнгилли отрядлар ўз фаолиятларини қуйидаги йўллар билан амалга оширадилар:

а) кўча, истироҳат боғлари ва бошқа жамоат жойларида соқчилик қилиш, навбатчилар қўйиш, ҳуқуқбузарликлар ва уларни келтириб чиқарувчиларни аниқлаш учун рейдлар ташкил этиш;

б) қонунбузарликларга йўл қўйган шахслар билан якка тартибда тарбиявий ишлар олиб бориш, отряд аъзоларидан бундай шахсларга тарбиячи-ҳомийлар белгилаш, фуқароларга қонунларни ва биргаликда ҳаёт кечириш қоидаларини тушунтириш, балоғатга етмаган безориларнинг ота-оналари ҳамда бошқа яқин қариндош-уруғлари билан суҳбатлар ўтказиш;

в) безориларга ҳужжатлар расмийлаштириш, бу ҳужжатларни тегишли давлат идоралари ва жамоат ташкилотларига юбориш;

г) жамиятга қарши ҳаракат қилган безориларга таъсир этиш ва жиноятнинг олдини олиш мақсадларида матбуот, радио ва телекўрсатув воситаларидан фойдаланиш;

д) безориларнинг хулқларини, улар аъзо бўлган меҳнат, жамоа ташкилотлари вакилларини жалб қилиб отряд ва жамоат тартибини сақлаш нуқталари Кенгашларида муҳокама қилиш.

VI. КЎНГИЛЛИ ОТРЯДЛАР ФАОЛИЯТИГА РАҲБАРЛИК

23. Туманларнинг ҳокимликлари ўз ваколатлари доирасида кўнгилли отрядлар фаолиятига раҳбарлик қилиб отряднинг фаолиятини ташкил этадилар ва йўналтирадилар, уларни мустаҳкамлашга доир тадбирлар қабул қиладилар, уларнинг давлат ва жамоат ташкилотлари билан ўзаро ҳамкорликда ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилишларини ташкиллаштирадилар, қайси идорага тегишлилигидан қатъи назар корхона, муассаса ва ташкилот раҳбарларининг отряд фаолияти масалалари бўйича хабар ҳамда ҳисоботларини тинглайдилар, отрядларнинг моддий таъминоти масалаларини ҳал қиладилар.

24. Отряднинг фаолиятига унинг командири раҳбарлик қилиб:

а) отрядни мустаҳкамлаш ва жипслаштириш бўйича иш олиб боради, аъзоларни олий интизомлилик, бурчга садоқат, биродарлик, ўз-ўзини фидо қилишлик руҳида тарбиялайди, уларни тавсия қилган жамоат ташкилотлари билан доимо алоқа қилиб туради;

б) отряд аъзоларининг қонунчиликни ўрганишларини, жисмоний тайёргарлик машқларини, ҳуқуқбузарлик билан курашиш шакл ва услубларини ўқитишни ташкил этади;

в) ишларни режалаштиради, отряд аъзолари фаолиятига йўл-йўриқ кўрсатади ва назорат қилади, иш якунлари ҳисобини олиб боради, мажлисга отряд фаолияти ҳамда ташкилоти бўйича саволлар тайёрлайди;

г) отряд аъзоларининг безориликлар тўғрисида тузган баённомаларини кўриб чиқади ва уларни давлат идораларига ёки жамоат ташкилотларига юборади;

д) йилига энг камида бир марта ўз фаолияти ҳақида корхона, муассаса, ташкилотлар ҳамда туман ҳокимлигига ҳисобот беради;

е) корхона, муассаса раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари олдига ўрнак кўрсатган отряд аъзоларини рағбатлантириш тўғрисида расмий илтимос билан чиқади.

25. Туман қароргоҳи:

а) отрядларни тузиш ва уларнинг фаолиятларини такомиллаштириш бўйича ташкилий ишларни олиб боради;

б) ишларни режалаштиради, ўзаро бирликда ҳаракат қилиш тадбирларини ишлаб чиқади, отрядлар кучини ҳудудлар ва уларнинг фаолият йўналишлари бўйича тақсимлайди, командирлар ўқувини ташкил этади;

в) жамоат тартибини сақлаш нуқталаридаги отрядларнинг фаолиятини текширади, аниқланган нуқсонларни бартараф этиш учун чора-тадбирлар қабул қилади, ижобий иш тажрибаларини умумлаштиради ва ёяди;

г) ҳуқуқбузарликлар олдини олиш бўйича тадбирларни ишлаб чиқиб амалга оширишда иштирок қилади, шу мақсадларда давлат идоралари ва жамоат ташкилотларига безориликларни, уларни келтириб чиқарувчи сабаб ва оқибатларини бартараф қилиш тўғрисидаги таклифларни киритади;

д) давлат идоралари, корхона, муассаса, ташкилот раҳбарлари ва жамоат ташкилотларидан отрядларнинг энг ўрнак кўрсатган аъзоларини рағбатлантиришни сўраб расмий илтимос билан чиқади;

е) қароргоҳ фаолияти ҳақида туман ҳокимига ва шаҳар қароргоҳига ҳисобот беради.

26. Жамоат тартибини сақлаш шаҳар қароргоҳи:

а) туман қароргоҳлари ва айрим отрядлар фаолиятининг ижобий тажрибаларини умумлаштиради ва ёяди, улар ишида амалий ва услубий ёрдам кўрсатади;

б) жамоат тартибини сақлаш нуқталари ва қароргоҳлари ишини текширади, аниқланган нуқсонларни бартараф этиш учун чора-тадбирлар қабул қилади;

в) туман қароргоҳлари ва отрядларнинг командирлари ўқувини ташкил этади;

г) жамоат тартибини сақлаш ва безориликлар билан кураш масалалари бўйича тегишли давлат идоралари ҳамда жамоат ташкилотларига таклифлар киритади;

д) давлат идоралари, корхона, муассаса, ташкилот раҳбарлари ва жамоат ташкилотларидан отрядларнинг энг кўп ўрнак кўрсатган аъзоларини рағбатлантиришни сўраб расмий илтимос билан чиқади;

е) қароргоҳ фаолияти тўғрисида Тошкент шаҳар Ҳокимига ҳисобот беради.

VII. ИЧКИ ИШЛАР, ПРОКУРАТУРА, АДЛИЯ, СУД ВА БОШҚА ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТ ИДОРАЛАРИНИНГ КЎНГИЛЛИ ОТРЯДЛАР БИЛАН ЎЗАРО ҲАМКОРЛИГИ

27. Ички ишлар, прокуратура, адлия, суд ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идоралари кўнгилли отрядлар зиммасига юклатилган вазифаларни бажаришда ҳар томонлама кўмаклашадилар, командаларга отряд фаолияти учун зарур бўлган тартиббузарликлар тўғрисидаги маълумотларни берадилар, ҳуқуқий тарбия бўйича иш олиб борадилар, уларни услубий қўлланма ва ҳуқуқий адабиётлар билан таъминлашда ёрдамлашадилар, умумий мажлисларда ва қароргоҳ йиғилишларида иштирок қиладилар.

28. Ички ишлар идоралари кўнгилли отрядлар билан ўзаро ҳамкорликда иш олиб бориш мажбуриятини аниқ мансабдор шахсларга юклайдилар, улар кўнгилли отрядлар билан ўзаро ҳамкорликни ҳар доим ташкил этилишини таъминлайдилар, зарур ҳолларда отряд аъзоларига йўл-йўриқ кўрсатадилар, уларга безорилик билан кураш олиб бориш шакл ва услубларини ўргатадилар, отрядларга, уларнинг ишларини режалаштириш ва ҳисобга олишда амалий ёрдам кўрсатадилар, жамоат тартибини сақлаш, безориликларнинг олдини олиш бўйича туман қароргоҳлари билан келишиб қўшма тадбирлар ўтказадилар ва уларнинг иш тартибини белгилайдилар, бундай тадбирларни ўтказиш даврида отряд аъзолари фаолияти устидан тезкор раҳбарликни амалга оширадилар.

VIII. РАҒБАТЛАНТИРИШ ВА ЖАЗОЛАШ ЧОРАЛАРИ

29. Тартиббузарликлар билан курашда фаол иштирок қилаётган отряд аъзолари қуйидаги йўллар билан шаҳар ва туманлар ҳокимликлари, тегишли давлат идоралари, корхона, муассаса ва жамоат ташкилотлари томонидан уларнинг ваколатлари доирасида рағбатлантириладилар:

ташаккур эълон қилиш;

фахрий ёрлиқ билан тақдирлаш;

совға ёки пул мукофоти бериш;

уч кундан кам бўлмаган ҳақ тўланадиган таътил бериш;

уларга қулай вақтда навбатдаги меҳнат таътилини бериш;

ширкат қурилиш мажмуаларига ва боғдорчилик-узумчилик ширкатларига аъзо бўлишда имтиёз бериш;

санаторий ёки дам олиш уйига йўлланма олишда имтиёз бериш;

Ўзининг жамоатчилик бурчини ўтаётиб мардлик ва қаҳрамонлик билан алоҳида хизмат кўрсатган отряд аъзолари, амалдаги қонунчиликка биноан, Ўзбекистон Республикаси орден ва медаллари билан мукофотларга тавсия қилинадилар.

Энг кўп ўрнак кўрсатган отряд аъзоларига қўшимча ҳақ тўланадиган таътиллар, санаторий ёки дам олиш уйларига имтиёзли йўлланмалар отряд командирлари асослаб берган, туман, шаҳар қароргоҳлари маъқуллаган расмий илтимосномаларга биноан тақдим қилинади. Бунда навбатчиликка чиқиш миқдори ва сифати, безорилар билан курашиш бўйича аниқ иш натижалари ҳамда меҳнат кўрсаткичлари ва отряд аъзоларининг шахсий хулқлари ҳисобга олинади.

Отряд аъзоларига пул мукофотлари ёки совғалар корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва «Ҳимоя» жамғармаси жамоаларини мукофотлашга кўзланган маблағлари ҳисобига амалга оширилади.

30. Отряд аъзоларини рағбатлантириш тўғрисида корхона, муассаса, ташкилотларнинг меҳнат жамоалари ва фуқаролар яшайдиган жойлардаги мажлисларда тантанали вазиятда хабар берилади.

31. Ўз бурчига лоқайдлик билан муносабатда бўлаётган отряд аъзоларига нисбатан мажлис қарори билан қуйидаги жазолар қўлланилиши мумкин:

огоҳлантириш;

ҳайфсан;

жиддий ҳайфсан;

отряд аъзолигидан ҳайдаш.

Отряд аъзолигидан ҳайдалгани ҳақида унга тавсиянома берган ташкилотга хабар берилади.

IX. КЎНГИЛЛИ ОТРЯДЛАРНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ

32. Корхона, муассаса ва ташкилотлар ўзларининг кўнгилли отрядлари учун зарур хона, телефон алоқаси ва жиҳозлар билан таъминлайдилар.

Кўнгилли отрядларнинг туман қароргоҳлари, жамоат тартибини сақлаш нуқталари Кенгаши туман ҳокимликлари, бириктирилган ташкилот, корхона ва муассасалар томонидан хизмат хоналари, телефон алоқаси ва жиҳозлар билан таъминланади.

33. Кўнгилли отрядларнинг хизмат хоналаридан фойдаланиш харажатлари, мебель, жиҳозлар, махсус адабиёт, кўргазмали қуроллар, гувоҳнома хос қоғозлари ҳамда телефон, почта ва отряд фаолияти учун зарур бўлган бошқа харажатлари тегишли корхона, муассаса ва ташкилотларнинг маблағлари ҳисобидан сарфланади. Туманларнинг қароргоҳлари ва жамоат тартибини сақлаш нуқталари Кенгашларининг юқорида қайд қилинган харажатлари туманлар ҳокимликлари бюджет маблағлари ҳисобидан сарфланади.

34. Корхона, муассаса ва ташкилотларнинг раҳбарлари, қайси идорага тегишлилигидан қатъи назар ҳокимликлар тасдиқлаган жадвалларга мувофиқ кўнгилли отрядларга ва қароргоҳларга навбатчилик даврига транспорт ажратадилар.

35. Ички ишлар идоралари зарур ҳолатларда кўнгилли отрядларга навбатчилик даврида кўчма радиостанция ва бошқа техника воситаларини Ички ишлар вазирлиги белгилаган тартибда бериб туришлари мумкин.

X. ҚОНУНИЙЛИККА АМАЛ ҚИЛИНИШИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ

36. Кўнгилли отрядларнинг ўз фаолиятларида қонунларга аниқ амал қилишлари устидан назорат прокуратура идоралари томонидан олиб борилади.

** Ҳужжатлар тилга кирганда*

Авлодлар олдидаги қарз

Одамзоднинг етуклиги кўп жиҳатдан тарихга бўлган ихлоси билан белгиланади. Тарих инсонлар амал қиладиган, қилаётган урф-одатлар, анъаналарда яшаб келади. Ўзлигини, ота-боболарининг маънавий меросини, қадриятларини ҳурмат қилган халқ мозий билан боғлиқ ҳужжатлар, манбаларни ҳам кўз қорачиғидай асрашга катта эътибор бериши шак-шубҳасиз. Афсуски, кўпчилигимиз зиммасига юклатилган ана шундай масъулиятли вазифани шараф билан адо этиб келаётган ташкилот хусусида айтарли маълумотга эга эмасмиз. Шуни ҳисобга олиб биз Ўзбекистон Республикаси кино, расм ва овозли ҳужжатлар Марказий давлат архивининг ҳужжатларни давлат ҳисобига олиш ва илмий маълумот бериш бўлими бошлиғи Саодат Тўлагановага бир неча савол билан мурожаат қилдик.

— Аввало, ўзингиз хизмат қилаётган ташкилот тарихи хусусида қисқача тўхталиб ўтсак.

— Бажонидил. Инсоният бошига бениҳоя кулфатлар келтирган иккинчи жаҳон уруши давом этаётган шиддатли йилларда, аниқроғи, 1943 йили Халқ Комиссарлари Совети Тошкент шаҳрида Давлат архивини ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилди. Қарорга асосан архив сиёсий, иқтисодий, маданий ҳаётни акс эттирган барча ҳужжатларни ҳисобга олиб бориши, уларнинг сифатли сақланишини таъминлаши, зарур ҳолларда буюртма берган ташкилотларга вақтинча фойдаланиш учун бериб туриши лозим эди. Ярим асрлик муддат мобайнида архивимиздан жуда кўплаб ноёб манбалар ўрин олди.

— Уларнинг дастлабкилари қайси даврга оид манбалар?

— Бизда сақланаётган ҳужжатлар Туркистон ва Ўзбекистоннинг 1866 йилдан 1992 йилга қадар бўлган даврдаги ижтимоий-сиёсий, маданий ҳаётига тааллуқли бўлиб, уларнинг асосий қисмини суратлар негативи ташкил этади. Суратларда шаҳар ва қишлоқларнинг кўринишлари, косибчилик, ҳунармандчилик, деҳқончиликка боғлиқ лавҳалар, халқнинг турмуш шароити муҳрланган.

Архивимизда алоҳида ўрин тутадиган киноҳужжатларда эса илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси ва Тошкент телестудияси кино усталари томонидан республикамизда 1936 йилдан 1989 йилгача бўлиб ўтган диққатга сазовор воқеалар акс эттирилган.

Овозли ёзувлар, магнит тасмалари ва грампластинкаларда эса ўзбек халқининг таниқли санъаткорлари, сиёсий арбоблари, фан намояндаларининг овозлари туширилган.

— Архив фонди қандай тартибда бойитиб борилади?

— Ҳужжатларни биз турли ташкилотлардан қабул қиламиз. Масалан, овозли ёзувлар билан Радио уйи фонотекаси, Тошкент грампластинкалар студияси мунтазам равишда таъминлаб туради. Бу ишда бизга айниқса, Радио уйи фонотекаси ходимаси Фазилат опа Бурхонова яқиндан ёрдам бериб келаётирлар.

Суратларни эса асосан Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги етказиб беради. Бундан ташқари фондимиз фуқароларнинг шахсий архиви ҳисобига ҳам бойиб бормоқда. Ҳозирги кунда архивимизда республикада хизмат кўрсатган ирригатор П. Кильдюшев, трамвай-троллейбус бошқармасининг тажрибали ходимларидан бири С. Юсупов, уста сураткашлар М. Пенсон, И. Панов, В. Сироткинлар тақдим этган суратлар сақланмоқда. Яқинда суратчи мухбирлар Р. Альбеков, Р. Нуринбоевлар ҳам қатор суратларини бизга топширдилар. Бунинг учун улардан жуда миннатдормиз.

— Яна бир анъанавий савол. Муштарийларимизга қандай тилак ва истакларингиз бор?

— Тарихга муҳаббат, келажак авлодга бўлган ҳурмат ҳамдир. Мозийга бориб тақаладиган илдизини асраган миллат узоққа боради. Шунинг учун ҳам мен жамоамиз номидан барча мухбирлар, сураткашлардан республикамиз тарихи, маданияти, машҳур кишилари ҳаёти ва ижодига оид кинотасмалар, суратлар, овозли ёзувлар бўлса бизга тақдим этишларини илтимос қилардим. Сиз топширган суратлар келгуси авлодларимиз учун қимматбаҳо манба бўлиб хизмат қилажак. Архивимиз ходимлари эса уларнинг сифатли сақланишига тўла кафолат берадилар.

— Модомики сўз нафақат бугунги кунимиз, балки келажагимиз ҳақида борар экан сизнинг мурожаатингизга қулоқ тутадиганлар, ўйлайманки, кўпчиликни ташкил этажак. Шунинг учун ҳам уларга қулай бўлишини ҳисобга олиб биратўла архив манзилидан ҳам огоҳ этсангиз.

— Марҳамат. Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Чилонзор 1-берк кўчаси.

Суҳбатдош Шуҳрат АРМОН.

СУРАТЛАРДА: Давлат архивида сақланаётган ноёб суратлардан лавҳалар: Бухоро вилоятининг колхозчилари иккинчи давлат ҳарбий заёмига обуна бўлмоқдалар. 1943 йил; Эски шаҳар кўриниши ва Кўкалдош, 1928 йил.

** Илм масканларида*

Абдулла Қодирийга бағишланди

МАРКАЗИЙ Осиё минтақасида ўз ўрни, мавқеига эга бўлган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти жамоаси яқинда қадри олтин каби зангламас, ижоди завол билмас ёзувчи — Абдулла Қодирийнинг ҳамкасблари, фарзандлари, яқинлари билан танишишга, мулоқотда бўлиш шарафига муяссар бўлдилар. Олий ўқув юртининг улкан томошагоҳи саҳнига қирмизи гиламлар тўшалган. Унинг тўрида ёзувчининг сурати, пойида алвон гуллар баҳорга ташна ўлмас санъаткор қалбидаги муҳаббат чўғини эслатгандай диққатни тортади.

Абдулла Қодирий таваллудининг 100 йиллиги олдидан ўтказилган мазкур кечада ёзувчи Тоҳир Малик улкан санъаткор ҳақида тўлқинланиб, мароқ билан сўзлаб берди. Бўлғуси муҳандислар, тўқимачилик саноати соҳасини тебратувчиларнинг ёзувчи ижодига, она тилимизга бўлган муҳаббатидан руҳландилар. Нотиқ Абдулла Қодирий ҳаёти ва ижодига оид лавҳаларни сўзлаш билан бирга, ёзувчининг бугунги кунимиз билан боғлаб турган узилмас ришталари — Ватанга, она тилимизга, халқимизнинг мустақиллик йўлидаги узоқ тарихий кураши ва бемисл, беназир қадриятларга, меҳр-муҳаббат билан йўғрилган асарлари «Ўтган кунлар» ва «Меҳробдан чаён» романлари устида алоҳида тўхталди. Шунингдек, у Абдулла Қодирий (Жулқунбой)нинг «Муштум» журналидаги фаолияти, «Тошпўлат тажанг нима дейди» каби қатор ҳажвий асарлари мавзуси устида баҳс ҳам юритди.

Мустақиллик нашидасини симириш бахтига муяссар бўлган биз — А. Қодирий ворисларининг манглайига битган толе шуки, бу улуғ мақсад йўлида шаҳид кетган Чўлпон, Фитрат, Боту, У. Носир, Элбек ва бошқа қатағон этилган ва шу боис, навқирон, жўшқин қалбларини биздан маълум муддат «йироқ тутган» адибларимизни яна «топиб олдик». Абдулла Қодирий ижодидан таъсирланиш, унинг пок инсоний турмуш тарзидан руҳ олиш борасида ажойиб сўзлар ҳам айтилди. Бу ҳамда Тошкент Давлат университети домлалари — Фатҳиддин Насриддинов, Мухтор Худойқулов, артист Акмалжон Иброҳимов, ёзувчининг ўғли Маъсуд Абдуллаев ҳаяжон билан гапирдилар.

Кеча қатнашчилари ёзувчи меросига муносабат билдириб, ўз саволларига қониқарли жавоб топдилар.

«...Мозийга қайтиб иш кўриш хайрли дейдилар», — деб сўзбоши ёзган эдилар А. Қодирий «Ўтган кунлар» романи муқаддимасида. Мазкур сўзларни эслатган ушбу кечанинг бошқарувчилари навбатни талабаларга беришади... Улар томонидан «Ўтган кунлар» ва «Меҳробдан чаён» романларидан парча ижро этилди. Ўзбек ойим — Ойша Қурбонова, Отабек ва Анвар Отабек Бозоров, Юсуфбек ҳожи — Иброҳим Камолхўжаев, Раъно — Дилноза Иброҳимова асар қаҳрамонларининг жонли қиёфаларини акс эттиришга саъй-ҳаракат қилдилар.

Институт қошидаги тест маркази тингловчилари — Ойгул Муҳамедова ва Раъно Розиқулова томонидан ёд олинган шеърлар мазмунан ва руҳан ўтмиш ва ҳозирги оламнинг маънавий дунёси бир-бирига чамбарчас боғлиқ эканлигига бизни ишонтирса, қизиқчиликка ихлос қўйган Азиз Жўраев ҳаммага табиатига кўра табассум улашди. Кечада институт ректори, профессор Ҳалима Алимова келажаги буюк давлат — Ўзбекистоннинг ишончли ворислари — бўлғуси муҳандисларнинг қадриятларимизни улуғлаш, эъзозлаш борасида тарбия топиб, камолга етаётганликларини таъкидлаш билан бирга талабалар ва ўқитувчилар ҳузурига ташриф буюрган меҳмонларнинг ҳар бирига ижодий парвозлар, муваффақият, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат тилади.

Насиба ОЧИЛОВА.

Ўқиш, ёзиш ва ҳисоблашни ўрганиб олган болажонларнинг қувончи чексиз бўлади. Буни айниқса мактабларда ўтказилаётган «Алифбе» байрамида иштирок этган ҳар бир киши чуқур ҳис этиши табиий. Улуғбек туманидаги 121-мактабда ташкил этилган ана шундай тадбир мазмунларга бой ҳамда қизиқарли ўтди. Биринчи синф ўқувчилари «Алифбе» китоби билан хайрлашиб, мустақил ўқишни ўрганиб олганликларини намойиш этдилар.

СУРАТЛАРДА: «Алифбе» байрамидан лавҳалар.

Ҳабибулла Шодиев суратлари.

** Бўш вақтингиз қандай ўтяпти?*

Қайта яшарган «Меҳржон»

ШАҲРИМИЗНИНГ қоқ марказида жойлашган сўлим гўшалардан бири — «Меҳржон» болалар маданият ва истироҳат боғи дам олувчилар учун ҳар томонлама жуда қулай бўлганлиги сабабли ҳамиша одамлар билан гавжум. Наврўз кунлари мазкур маскан ўз мавсумини бошлаб, яна болажонларни бағрига олди.

Истироҳат боғига кириб бораверишда жуда гўзал. Боғ қайта яшаргандек гўё. Арғимчоқлар, турли болалар ўйинлари, йўл четидаги ўриндиқлар дид билан бўялган. Йўлаклар, майдончалар топ-тоза. Савлат тўкиб турган дарахтларнинг қуюқ барглари боққа ўзгача файз бахш этади. Атрофини болажонларнинг шўх-шодон қийқириғи тутган.

Боғ марказидаги майдондан келаётган карнай-сурнайнинг овози беихтиёр бизни ўша ёққа чорлади. У ерда дорбозлар, масхарабозлар томоша кўрсатишаётган экан. Бу дорбозлар гуруҳи шаҳарда ягона ҳисобланиб, шу боғнинг ўзида ташкил топган. Уларнинг ҳар бир чиқишини дам олувчилар олқишлар билан кутиб олишмоқда. Нарироқда турли аттракционлар болажонларнинг хизматида. Уларнинг қувончлари чексиз. Бундай манзарадан руҳимиз кўтарилар экан, фарзандларини кузатиб турган ота-оналар билан суҳбатлашдик.

⊙ Мавлуда НОРМИРЗАЕВА, ишчи: Дам олиш кунлари одатда болаларимиз билан шу жойга келамиз. Чунки боғ биз учун қулай жойда, қолаверса баҳаво, салқин, тинч. Аттракционлар ҳам шаҳримиздаги бошқа боғларга нисбатан анча арзон. Фарзандларимиз бу ерга ўрганиб қолишди.

⊙ Дилфуза ЖАББОРОВА, уй бекаси: «Меҳржон» бизнинг энг севимли боғимиз. Бу ерда нафақат болаларимиз, балки ўзимиз ҳам дам оламиз. Салқин ичимликлар, музқаймоқлар мазали. Боғда турли кечалар, томошалар ташкил қилиняпти. Барча тадбирлар қизиқарли, кўнгилочар...

Дарвоқе, мазкур маданият масканининг ҳамшаҳарларимиз ва меҳмонларни бағрига чорловчи ўзига хос томонлари бор. Ҳар мавсумдан кейин боғ тўлиқ таъмирланади. Дарахтлар, гуллар тартибга келтирилиб, ранг-баранг кўргазмалар ўрнатилади.

Айни пайтда бу ерда 14 та аттракцион, автомат ўйин майдончалари, видеосалон, салқин ичимликлар, овқатланиш шохобчалари дам олувчиларга хизмат қилмоқда. Лекин истироҳат боғининг файзли, ҳамиша одамлар билан гавжум бўлиши фақатгина аттракционларга боғлиқ эмас. Маъмурият аҳолини яхши дам олиши учун турли хил томошалар, ранг-баранг мавзуда маданий тадбирлар ўтказиб туради. Бу ҳақда истироҳат боғи директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Собит Маметов шундай дейди:

— Ҳозир иқтисодий қийинчиликларни бошдан кечираётганимизга қарамасдан халққа намунали хизмат кўрсатиш учун имкони борича ҳаракат қиляпмиз. Электр қувватининг нархи ошиб кетди. Шунга қарамасдан арғимчоқлар, аттракционларнинг баҳосини анча арзон қилганмиз. Кўриб турганингиздек бундан одамлар миннатдор.

— Бу йилги мавсумда қандай тадбирларни амалга оширишни режалаштиргансизлар?

— Истироҳат боғимиз ҳақиқий маданият маскани бўлиши бизнинг энг асосий мақсадимиз. Айниқса бу йилги мавсум ҳар қачонгидан ҳам масъулиятли. Негаки, ҳадемай ўқув йили тугаб, болалар ёзги таътилга чиқадилар. Шаҳримиздаги ҳар бир оила ҳам фарзандини кашшофлар оромгоҳига жўнатиш имкониятига эга эмас. Шуни назарда тутиб, биз бир қанча маданий-маърифий тадбирларни амалга оширишни режалаштирдик.

Суҳбатимизга истироҳат боғининг бадиий раҳбари Юрий Абрамов қўшилди:

— Боғимизда шаҳар мусиқа мактабларининг ҳисобот концерти, ўқув йили тугаши муносабати билан «Сўнгги қўнғироқ», «Битирув оқшоми» тантаналари кенг миқёсда ўтказилади. Биз асосий эътиборни аҳолининг маданий дам олишини кўнгилдагидек ташкил қилишга қаратганмиз.

Боғ марказидаги очиқ томоша майдончаси саҳнаси театр анжомлари билан безатилаётганлиги эътиборимизни тортди.

— «Одобнома» томошасига тайёргарлик кўриляпти, — деди директор суҳбатни давом эттириб, — бизда ҳар ойда тўрт маротаба «Одобнома» томошалари бўлиб, шаҳримиз театрларининг артистлари ибратли ҳикоялар асосида кичик-кичик спектакллар кўрсатишади. Буларнинг ҳаммаси бепул бўлади. Ҳозир миллий анъаналаримиз, удумларимиз асосида томошалар кўрсатишга ҳаракат қилмоқдамиз. Бу ерда «Оталар чойхонаси — кулги кошонаси» кечаси ҳам ўтказиб турилади. Шунингдек, турли хил мусобақалар, танловлар ташкил этамиз. Биз яқин келажакда Насриддин Афанди роли ижроси бўйича танлов ўтказишни режалаштиряпмиз.

Назира СОДИҚОВА.

⊙

ЯҚИНДА шаҳримиздаги Тўқимачилар маданият ва техника саройи халқ театрининг ижодий жамоаси машҳур Эрон ёзувчиси Мушфиқ Козимийнинг «Қўрқинчли Теҳрон» романи асосида тайёрланган 2 парда 6 кўринишли пьесани саҳнага қўйди. Томошани Қаҳрамон Саъдуллаев раҳбарлигида Абдулла Қодирий номли Тошкент Давлат маданият институтининг битирувчиси Гулнора Ҳусаинова саҳналаштирди. Эътиборга сазовор жойи шундаки, томошадаги асосий ролларни ишчилар, хизматчилар ва талабалар ижро этишди.

СУРАТДА: «Қўрқинчли Теҳрон» томошасидан бир лавҳа.

Эркин Муҳамедов сурати.

⊙

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ФУҚАРОЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА МИЛЛИЙ ВАЛЮТА КИРИТИЛГАНИ САБАБЛИ ЎЗАРО ҲИСОБЛАШУВЛАР ТЎҒРИСИДА БИР ҚАРОРГА КЕЛИШИЛМАГУНЧА ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА 1993 ЙИЛ 16 МАЙДАН ҲАММА ТУРДАГИ ПОЧТА ВА ТЕЛЕГРАФ ЖЎНАТМАЛАРИ, ХАЛҚАРО ТЕЛЕФОН СЎЗЛАШУВЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНИШИ

ТЎХТАТИЛДИ.

«ТОШКЕНТ ПОЧТАСИ» ДАВЛАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

«АЛПОМИШ»
СПОРТ САРОЙИДА
21-22 МАЙ СОАТ 16.00 ДА
ФАҚАТ 2 КУН ЁШЛАР УЧУН
ТОШКЕНТНИНГ СЕВИМЛИ ГУРУҲЛАРИ
КАТТА ШОУ-ПОП-ДИСКО ЙЎНАЛИШИДАГИ
КОНЦЕРТ ДАСТУРИНИ
НАМОЙИШ ЭТАДИ

Дастурда «ҲАЁТ», «НУРЛИ», «ШЕРХОН», «ЯХШИ БОЛА» ҳамда «ФАЙЗ» гуруҳлари қатнашадилар.

Чипталар Спорт саройи кассаларида ва жамоатчи чипта тарқатувчилар орқали сотилмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31, 46-07-53.

Касса соат 10 дан 17.00 гача ишлайди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТИКУВЧИЛИК САНОАТИ АССОРТИМЕНТИ ВА МОДАЛАР МАРКАЗИ ҚОШИДАГИ МОДАЛАР ТЕАТРИ
21, 28 МАЙ СОАТ 18.00 ДА
«КЎЗГУЛАРДАГИ СОЛО»
КЎНГИЛОЧАР ДАСТУРИГА
ТАКЛИФ ЭТАДИ

ДАСТУРДА: муаллифлик моделларининг театрлаштирилган намойиши.

Кечамиз охирида хотин-қизлар, эркаклар ва болалар кийимлари ассортиментининг якка тартибдаги моделларининг КИМ ОШДИ САВДОСИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Манзилимиз: Саперлар кўчаси, 25-уй (7, 8, 9, 10-трамвайларнинг «Россия» меҳмонхонаси бекати).

Телефон: 56-05-25.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги

Х. З. ҚАЛОНОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

Янги ахборот технологиялари (ЯАТ) ва бошқарувни ҳужжатлар билан таъминлаш (БҲТ) соҳасидаги касбларни эгаллаш истагида бўлган барчага

БИЛИМ ЮРТИ

педагогик технологияларнинг янги кўринишларини, таълимнинг янги тизими (интеграл ва кўп тенгламали ўқув режаларини, якка тартибдаги ўқув режаси фанларини танлаш, фанлар бўйича тест синови, руҳият-педагогика ташҳиси ва ҳоказоларни

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

Олий ҳунар билим юртининг бош мезони узлуксиз касбий таълим тизимидан иборат. Таълимнинг ҳар бир йили — қўлга киритилган касб ва ўз билимлари ҳамда куч-ғайратини халқ хўжалиги соҳаларига тадбиқ этиш учун ишлаб чиқариш даргоҳига йўл олиш имконияти демакдир. Ҳар бир йил — таълимнинг навбатдаги босқич танловида иштирок этишдир.

Билим юрти ўз ўқувчилари ва талабаларига ЯАТ ва БҲТ соҳасида ишчидан тортиб то муҳандис малакасигача бўлган бир неча ихтисосни эгаллаб чиқиш имкониятини беради.

Ўқиш муддати — 1 йилдан 6 йилгача.

Ўқишга Тошкент шаҳрида қайд қилинган, ўрта мактабларнинг 9- ва 11-синфларини битирган шахслар қабул қилинадилар. Таълим — ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

ТАНЛОВ САРАЛАШИ 3 БОСҚИЧДА ЎТКАЗИЛАДИ

1-БОСҚИЧ — фан бўйича тест синови; БҲТ — диктант, матнларни аннотациялаш ва таҳрир қилиш; ЯАТ — ПЭҲМда математика.
II-БОСҚИЧ — ПЭҲМда мантиқий тест синови.
III-БОСҚИЧ — руҳият-педагогика тест синови.

ТАНЛОВНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

БИРИНЧИ ДАВРА — (фақат БҲТ йўналиши учун):
Танловга ҳужжатлар — 15 июнгача қабул қилинади.
Консультациялар ва тест синовлари — ҳужжатлар тушишига қараб ўтказилади.

ТАНЛОВ САРАЛАШИ НАТИЖАЛАРИ — 1 ИЮЛДА ЯКУНЛАНАДИ.

ИККИНЧИ ДАВРА (ЯАТ ва БҲТ йўналишлари учун):
Ҳужжатлар танловга 10 августгача қабул қилинади.
Консультациялар — 1—10 август кунлари ўтказилади.
Танлов саралаши — 11—21 август кунлари ўтказилади.

Манзилимиз: 700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45-уй (10, 44, 56, 85, 88-автобусларнинг «Семашко номли институт» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 34-24-18 34-55-73, 34-52-50.

«ДЕМИР» ФИРМАСИГА

Ўзбек тилини биладиган қуйидаги мутахассислар; ҳайдовчи (шаҳар марказида яшайдиган), **муҳандис-қурувчи** (практикаси бор бўлган), **нон пишириш ускуналари бўйича механик**

КЕРАК

Меҳнат ҳақи давлат корхоналариникидан кам эмас.

Ҳар куни (шанба ва якшанбадан ташқари) **соат 9 дан 11.00 гача учрашилсин.**

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 2 «а» уй. Тошкент шаҳар архитектура-лойиҳалаштириш бош бошқармаси биносида, 5-қават.

«ҲАМКОР» ФИРМАСИ-АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ
(Тошкент шаҳри марказида)

эркаклар ва хотин-қизларнинг устки кийимларини тикадиган олий малакали моҳир чеварларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

45-97-23 телефони орқали соат 9 дан 18.00 гача қўнғироқ қилинсин.

Шайхонтоҳур тумани озиқ-овқат савдо ташкилоти жамоаси 42-дўкон мудири
Даминбек Каримович
ТИЛЛАЕВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

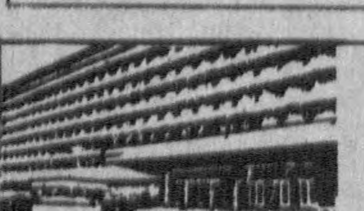

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй. Буюртма Г—120. 19899 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30

■ Босмага берилди 11.20. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Буюртма Г—226. 19919 нусхада